

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰی مُحَمَّدٍ وَّ اٰلِ مُحَمَّدٍ وَّ عَجِّلْ فَرَجَهُمْ



راهنمای تدریس فارسی

دوره ابتدایی پایه ششم

(دانش آموزان جسمی-حرکتی)

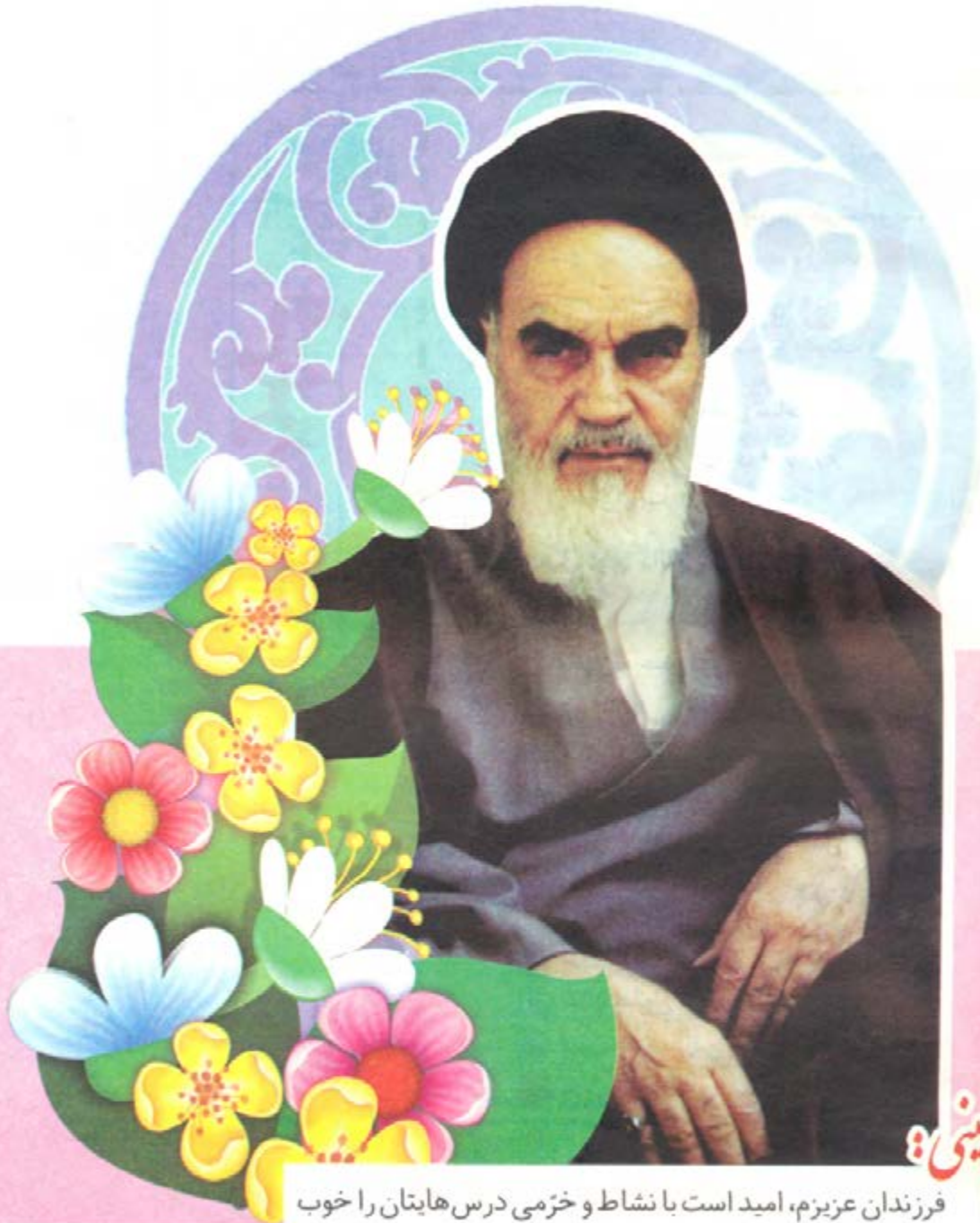


سازمان آموزش و پرورش استثنایی

نام کتاب: راهنمای تدریس فارسی پایه ششم دوره ابتدایی کد: ۵۶۷۲۱
پدیدآورنده: سازمان آموزش و پرورش استثنایی کشور
مدیریت برنامه‌ریزی و تألیف: معاونت برنامه‌ریزی آموزشی و توان بخشی
شناسه افزوده برنامه‌ریزی و تألیف: صدیقه احمدی مقدم، زهرا بیگم حیدری، اعظم سعیدی، فریده موحدی، کیومرث اسدی و محسن محمودی (اعضای گروه تألیف) با همکاری فاطمه صادقی، زهرا ولی پور و طاهره بینائی
مدیریت آماده‌سازی هنری: اداره چاپ و انتشارات سازمان آموزش و پرورش استثنایی کشور
شناسه افزوده آماده‌سازی: احمد رضا امینی (مدیر امور فنی و چاپ) - مجتبی احمدی (صراح گرافیک و صفحه‌آرا)
نشانی سازمان: تهران: خیابان انقلاب، خیابان برادران مظفر، شماره ۶۶، تلفن: ۶۶۹۷۰۴۵۵، کد پستی ۱۴۱۶۹۳۵۶۸۴
چاپخانه: شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران «سهامی خاص»
سال انتشار و نوبت چاپ: چاپ اول ۱۴۰۱
برای دریافت فایل Pdf کتاب‌های درسی به نشانی www.chap.sch.ir مراجعه نمایید.

کلیه حقوق مادی و معنوی این کتاب متعلق به سازمان آموزش و پرورش استثنایی کشور است و هرگونه استفاده از کتاب و اجزای آن به صورت چاپی و الکترونیکی و ارائه در پایگاه‌های مجازی، نمایش، اقتباس، تلخیص، تبدیل، ترجمه، عکس‌برداری، نقاشی، تهیه فیلم و تکثیر به هر شکل و نوع بدون کسب مجوز از این سازمان ممنوع است و متخلفان تحت پیگرد قانونی قرار می‌گیرند.

شابک ۶-۳۵۳۵-۰۵-۹۶۴-۹۷۸ ISBN 978-964-05-3535-6



امام خمینی:

فرزندان عزیزم، امید است با نشاط و خرمی درس‌هایتان را خوب بخوانید و در همان حال به وظایف اسلامی که انسان‌ها را می‌سازد، عمل کنید و اخلاق خود را نیکو کنید و اطاعت و خدمت پدران و مادرانتان را غنیمت بشمارید.



برنام یگانه دادار جهان آفرین

سخنی با همکاران

خداوند منان را سپاسگزاریم که به ما توفیق عطا فرمود تا در جهت تسریع امر آموزش درس فارسی پایه ششم دانش آموزان جسمی - حرکتی قدمی هر چند کوچک برداریم.

حجم بالای کتاب، کافی نبودن زمان آموزش در مدارس، ضعف و ناتوانی جسمی تعدادی از دانش آموزان جسمی - حرکتی از موانع فراگیری مفاهیم فارسی است. در این محتوا تلاش شده است تا با ارائه راهکارهایی آموزشی، دانش آموزان را هر چه بیشتر در امر یادگیری یاری نماییم. از آنجایی که دانش آموزان جسمی - حرکتی دارای هوش بهر مرزی و یا بالاتر هستند، تغییر و یا حذف هیچ یک از اهداف آموزشی فارسی ششم امکان پذیر نمی باشد. بنابراین تدریس کامل کتاب الزامی بوده و شما عزیزان به منظور استفاده مناسب و اثربخش تر، از محتوای ارائه شده به منظور تسهیل در آموزش استفاده نمایید و در این راستا برای رسیدن به اهداف چند نکته قابل ذکر می باشد.

۱. با توجه به اهمیت نقش والدین در آموزش فرزندشان، میزان اطلاعات آنان از اهداف و رویکردهای برنامه درسی برای مشارکت در آموزش نقش تعیین کننده ای دارد.
۲. روش تدریس فارسی، پرورش انواع تفکر، ایجاد ارتباط بین آموزه های علمی و زندگی واقعی، مسئولیت پذیری همه جانبه و کار گروهی برای دانش آموزان است.
۳. راهنمای فارسی به گونه ای نوشته شده که همکاران عزیز بتوانند مسائل مطرح روز را به صورت کاوشگری علمی و فناوری به دانش آموزان ارائه کنند.

این راهنما، با تلاش همکاران محترم در ادارات آموزش و پرورش استثنایی استان های چهارمحال و بختیاری، اصفهان، مرکزی، آذربایجان شرقی، البرز، قم، کرمان، خراسان شمالی، خراسان جنوبی، شهرتهران و هرمزگان انجام شده است.



فهرست

۶	بخش اول: کلیات
۷	مقدمه
۸	ویژگی‌های کودکان معلول جسمی - حرکتی
۹	ملاحظات آموزشی
۱۱	پیشنهادها و راهکارهایی مفید در زمینه آموزش دانش‌آموزان با محدودیت جسمی - حرکتی
۱۱	الف) پیشنهادها و راهکارهایی برای مناسب‌سازی فضای فیزیکی کلاس
۱۲	ب) پیشنهادها و راهکارهایی برای امکانات و تجهیزات مورد نیاز کلاس
۱۳	ج) پیشنهادها و راهکارهایی کلی برای آموزش درس فارسی خوانداری
۱۴	د) پیشنهادها و راهکارهایی کلی برای آموزش درس نگارش
۱۶	بخش دوم: بررسی درس به درس
۱۷	تعریف طیف یک و دو:
۱۸	درس اول: معرفت آفریدگار
۲۲	درس دوم: پنجره‌های شناخت
۳۰	درس سوم: هوشیاری
۳۶	درس چهارم: داستان من و شما
۴۱	درس پنجم: هفت خان رستم
۴۸	درس ششم: ای وطن
۵۳	درس هشتم: دریا قلی
۶۰	درس نهم: رنج‌هایی کشیده‌ام که می‌پرس
۶۴	درس دهم: عطار و جلال‌الدین محمد
۶۸	درس یازدهم: شهدا خورشیدند
۷۷	درس دوازدهم: دوستی و مشاوره
۸۳	درس چهاردهم: راز زندگی
۹۲	درس پانزدهم: میوه هنر
۹۸	درس شانزدهم: آداب مطالعه
۱۰۴	درس هفدهم: ستاره‌ی روشن



کلیات



مقدمه

ناتوانی‌های جسمانی می‌توانند بر توانایی حرکت فرد، استفاده کارآمد از دست‌ها و پاها، بلعیدن غذا و تنفس اثر بگذارند. همچنین این نوع ناتوانی‌ها می‌توانند بر شناخت، گفتار، زبان، بینایی، شنوایی و کنترل روده تأثیر گذارند. بنابراین هر قدر اطلاعات ما به عنوان معلم، والدین و برنامه‌ریزان در خصوص دانش‌آموزان با معلولیت جسمی - حرکتی بیشتر باشد، توانایی بیشتری برای بهره‌گیری از خدمات پزشکی، آموزشی و اجتماعی خواهیم داشت. یکی از خدمات مهم برای این دانش‌آموزان مناسب‌سازی کتب درسی با توانایی جسمانی این دانش‌آموزان است. این دانش‌آموزان حق دارند از محتوایی برخوردار باشند که با توانایی جسمی آن‌ها همخوانی دارد و به یادگیری هر چه بهتر آن‌ها کمک کند. در این محتوا تلاش می‌کنیم به مناسب‌سازی کتاب فارسی پایه‌ی ششم برای این گروه از دانش‌آموزان بپردازیم تا آنان نیز در کنار دیگر دانش‌آموزان به راحتی بتوانند محتوای کتاب فارسی را به خوبی یاد بگیرند. به امید این که مورد توجه خوانندگان محترم به خصوص معلمان گرامی قرار گیرد.

نوآموز و دانش‌آموز با معلولیت جسمی - حرکتی (خفیف): فردی است با حداقل هوش بهر مرزی و بالاتر که به علت آسیب خفیف در اندام‌های فوقانی، تحتانی و یا هر دو، تاحدودی قادر به انجام امور شخصی خود است؛ اما برای بهره‌مندی از امکانات آموزشی، نیاز به استفاده از تسهیلات، ابزارها، تجهیزات ویژه، انطباق و تعدیل روش‌های آموزشی و پرورشی دارد.

نوآموز و دانش‌آموز با معلولیت جسمی - حرکتی (شدید): فردی است با حداقل هوش بهر مرزی و بالاتر که به علت آسیب شدید در اندام‌های فوقانی یا تحتانی و یا هر دو، قادر به انجام امور شخصی خود نباشد، به طوری که با ایجاد تسهیلات، انطباق و تعدیل روشهای آموزشی و پرورشی، استفاده از ابزارها و تجهیزات ویژه، از امکانات آموزشی و پرورشی بهره‌گیری نماید.

ناتوانی‌های جسمانی می‌تواند به شکل فلج مغزی، شکاف ستون فقرات، آسیب‌های نخاعی و پلاسیدگی عضلانی دیده شود. فلج مغزی شایع‌ترین نوع آسیب در این دانش‌آموزان می‌باشد.

فلج مغزی یک اصطلاح عام است که برای نامیدن مجموعه‌ای از ناهنجاری‌های گوناگون که بر توانایی حرکت، حفظ وضعیت و تعادل کودک تأثیر می‌گذارد، به کار می‌رود. یکی از عوامل ایجاد کننده فلج



مغزی، ضربه مغزی است. ضربه مغزی توانایی مغز را برای کنترل عضلات تحت تأثیر قرار می‌دهد بطوریکه ناهنجاری‌های حرکتی را باعث می‌شود. این ضربه بر اساس محل و شدت خود می‌تواند آسیب‌های دیگری مانند تشنج، اختلال تکلم، اختلال یادگیری و کمبود شنیداری و دیداری را در کودک پدید آورد.

سبب شناسی: تصادفات، حوادث، مسمومیت‌ها، بیماری‌های مزمن و عوارض ناشی از آن‌ها، عوامل ژنتیکی، سوء تغذیه مادر، سن بالای مادر، دارو، اشعه، استعمال دخانیات و... می‌توانند سبب بروز نوعی نارسایی حرکتی در فرد شوند. فلج مغزی نیز علل گوناگونی دارد، هر عاملی که بتواند بر مغز اثر بگذارد می‌تواند موجب فلج مغزی شود. عوامل گوناگونی همچون بیماری‌های حاد، کمبود اکسیژن مغز، تولد زود رس، عفونت مادری، ضربه حین تولد، ناسازگاری خون، عفونت جنین و عفونت پس از تولد همگی می‌تواند موجب این اختلال عصب شناختی - حرکتی شود.

ویژگی‌های کودکان با معلولیت جسمی - حرکتی

بطور کلی کودکان معلول جسمی - حرکتی به دلیل مشکلاتی که در قوام عضلانی، اختلال بینایی، اختلال شنوایی، اختلالات تکلم، اشکالات ارتوپدی (وجود دفرمیتی)، ناهنجاری‌های دهانی و عدم تطابق دندانی، اشکالات درکی و عاطفی، اشکالات رفتاری، رفلکس‌های غیرطبیعی، الگوهای غلط و وضعیت بدنی غیر عادی، اختلالات حسی، ضعف در تصور بدنی دارند، موانعی را در امر آموزش تجربه می‌کنند که این موضوع به نحوی عزت نفس و اعتماد به خود و رفتارهای مناسب هیجانی و اجتماعی را در آنان کاهش می‌دهد. لذا معلمان باید با تکیه بر توانایی دانش‌آموزان، برنامه‌ریزی مدونی را در جهت به حداقل رسانیدن موانع طراحی نمایند تا بواسطه آن فرصت‌های لازم در جهت رشد توانایی‌های دانش‌آموزان فراهم سازند.

ناتوانی‌های جسمانی بر نگرش خود فرد و دیگران مانند والدین، خواهران و برادران، همسالان، معلمان و... نسبت به بیمار تأثیر می‌گذارد. تأثیر ناتوانی در برخی از جنبه‌های اجتماعی، تحصیلی و روانی قابل ملاحظه است. برای مثال کودکان و نوجوانانی که مدت قابل توجهی را به علت استفاده از خدمات



و مراقبت‌های پزشکی از خانه و مدرسه دور می‌مانند، فرصت کمتری برای ایجاد دوستی‌ها حضور در رویدادهای اجتماعی و رشد مهارت‌های اجتماعی دارند. بی‌توجهی به مسائل روانی و رفتاری گاه مشکلات عدیده‌ای را برای آنان بوجود خواهد آورد که ناتوانی‌های حرکتی او را تحت الشعاع قرار می‌دهد. این مسائل جایگاه خاصی را در توان بخشی یک کودک معلول به خود اختصاص می‌دهد. میزان خدمات و تلاش‌هایی که برای درمان به کار گرفته می‌شود به ماهیت مشکلات و توانمندی‌های فرد یا کودک بستگی دارد. به طور کلی درمان، معطوف پیشگیری از بد شکلی‌های جسمانی، ایجاد وضعیت‌های بدنی و حرکتی مفید، فراهم ساختن جراحی استخوانی مناسب و مورد نیاز، رسیدگی به مشکلات تغذیه و بلع، تأمین ارتباط مکمل مناسب و وسایل کمکی، تجویز داروهای مناسب (شل کننده‌های عضلانی) و رشد تحرک و استقلال است. به علت ماهیت چند بعدی مشکلات، ممکن است به خدمات تخصصی پزشکی و انسانی در قالب گروه‌های درون رشته‌ای و بین رشته‌ای نیاز باشد. این گروه‌ها شامل متخصصان پزشکی، کاردرمانگر، شنوایی شناس، متخصص گفتار و زبان، مددکار اجتماعی، معلم و ... می‌شوند که با یکدیگر به کودک کمک می‌کنند تا به حداکثر توانمندی‌های خود دست یابد.

ملاحظات آموزشی

با توجه به محدودیت‌ها و تفاوت‌های فردی افراد معلول جسمی - حرکتی، تبیین هدف‌ها و برنامه‌های آموزشی یکسان برای آن‌ها غالباً ممکن نیست، حتی در میان کودکانی که از میزان معلولیت یکسانی برخوردارند، هدف‌ها و برنامه‌های آموزشی را باید براساس خصوصیات هوشی، جسمانی، حسی و عاطفی کودک پایه‌گذاری کرد. در اجرای برنامه‌های آموزشی و پرورشی این دانش‌آموزان، بخصوص آنان که مبتلا به معلولیت‌های شدید و مزمن هستند، ممکن است با دو مشکل مواجه شویم. اول اینکه کودک ممکن است از تجربه‌هایی که کودکان سالم در تحصیل برخوردارند، محروم شود. دوم آنکه کودک ممکن است نتواند مانند سایر دانش‌آموزان وسایل آموزشی را بکار گیرد و در برابر وظایف آموزشی از خود واکنش منفی نشان دهد. مبنای آموزش کودکان معلول جسمی - حرکتی براساس تفاوت‌های فردی است. هدف‌ها و برنامه‌های آموزشی آنان شبیه هدف‌ها و برنامه‌هایی است که برای کودکان عادی اجرا می‌شود مانند



خواندن، نوشتن، حساب و تجربه‌هایی که به منظور آشنایی آن‌ها با دنیای اطرافشان صورت می‌گیرد. علاوه بر این، برنامه‌هایی برای آموزش مهارت‌های حرکتی، مهارت‌های زندگی و مهارت‌های شغلی نیز لازم است تا در مجموعه برنامه‌های آموزشی و پرورشی آنان گنجانده شود.

در آموزش و پرورش کودکان جسمی - حرکتی، معلم باید به میزان بسیار زیادی آموزش را بر مبنای نیازهای خاص روانی و جسمی هر کودک بنیان نهد. لازم است تا یک طرح یا برنامه دراز مدت برای هر کودک براساس ارزیابی دقیق از او در زمینه‌های ارتباطی و توانایی‌ها، حالات عاطفی، ظرفیت ذهنی، اشکالات احتمالی یادگیری و مشخصات جسمانی تهیه و تنظیم شود.

کودکان این گروه مانند هر کودک دیگری نیاز دارند که در انجام تکالیف خود موفق شوند. اگر نیازهای آنان به طور مناسب ارزیابی و مورد توجه واقع نشود، در بسیاری از وظایف روزانه و تکالیف مدرسه احساس عدم کفایت می‌کنند و این مسئله غالباً به اختلال هیجانی در یادگیری می‌انجامد و یا انجام موفقیت‌آمیز کارهایی که قبلاً در آن‌ها تسلط داشته‌اند را با شکست روبرو می‌سازد. لذا معلم باید به تلاش‌های کودک به شکل مثبتی پاسخ داده و ارتباط با کودک را بهبود بخشد بطوریکه آموزش را برای کودک امری لذت بخش، معنادار و هماهنگ با محیط اطراف او سازد، تا با تأکید بر نکات مثبت پیشرفت کودک، فرصتی پیش آید تا وی به توانایی‌های خود پی‌ببرد و در مراحل بعدی آموزش، بیشتر تلاش کند. به این منظور درک کامل توانایی‌ها و ناتوانی‌های کودک نه تنها در تعدیل واکنش‌ها مؤثرند، بلکه موجب تعدیل توقعات و انتظارات ما از فرد معلول و حتی از خودمان می‌شود. آموزش و پرورش موظف است که مسائل و مشکلات این دانش‌آموزان را تا حد امکان کم کرده و محیطی نسبتاً راحت و مناسب برای بهره‌مندی این دانش‌آموزان از تعلیم و تربیت صحیح و مناسب فراهم کند. برخی از مهمترین نیازمندی‌های دانش‌آموزان گروه جسمی - حرکتی داشتن فضای مناسب آموزشی، برخورداری از امکانات و تجهیزات مناسب در مدرسه و داشتن کتاب‌های درسی متناسب با توانایی‌های جسمانی آن‌ها می‌باشد.



پیشنهادهای و راهکارهایی مفید در زمینه آموزش دانش‌آموزان با معلولیت جسمی - حرکتی:

الف) پیشنهاد و راهکارهایی برای مناسب‌سازی فضای فیزیکی کلاس دانش‌آموزان با معلولیت جسمی - حرکتی:

توجه به ویژگی‌های روحی و جسمی کودکان و الگوهای رفتاری آن‌ها در طراحی محیط‌های آموزشی و عوامل کالبدی موجود، می‌تواند به یادگیری کودکان و بروز استعدادها و در نهایت به رشد و شکوفایی آن‌ها کمک کند. از این رو طراحی کلاس درس با توجه به نیازهای ویژه کودکان از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. عوامل سازنده محیط آموزشی، هم بر تسهیل یادگیری دانش‌آموزان و هم بر انتقال بهینه مواد آموزشی از سوی معلم برای دانش‌آموزان با محدودیت جسمی - حرکتی می‌تواند تأثیرگذار باشد. ساختار فیزیکی کلاس درس باید متناسب با فعالیت‌های یادگیری مطلوب و اهداف آموزشی باشد. در راستای تحقق این مهم موارد زیر پیشنهاد می‌گردد:

- در نظر گرفتن کلاس‌های بزرگ و در طبقات همکف ساختمان مدارس برای دانش‌آموزان جسمی - حرکتی.
- تعبیه ورودی‌های مناسب و در صورت نیاز سطوح شیب‌دار.
- تجهیز کلاس به سیستم تهویه و هواساز.
- ایجاد خط مشخص بر روی تابلو برای دیدن اجزای مهم و قابل رؤیت برای تمامی دانش‌آموزان نشسته و ایستاده.
- علامت‌گذاری ظروف و قفسه‌های مربوط به نگهداری از وسایل با استفاده از تصاویر و عکس.
- علامت‌گذاری موضوعات و محورهای یادگیری با رنگ و چیزهایی از این دست.
- تغییر ویژگی‌های ساختاری کلاس و امکان رفت و آمد آسان دانش‌آموزان معلول.
- استفاده از پخی و انحنای به جای لبه‌های کنج و تیز
- به کارگیری رنگ‌ها و بافت‌های غیر آسیب‌زننده در سطوح دیوارها به منظور تحریک حواس و انگیزش.

- تحول در فضای آموزشی با شکستن خط نگاه مستقیم معلم و دانش‌آموزان و ایجاد فضا برای تعامل هرچه بیشتر دانش‌آموزان با یکدیگر به صورت چیدمان و آرایش دایره‌ای یا U شکل.
- کودکانی که از صندلی چرخ‌دار، عصا یا بریس برای تردد استفاده می‌کنند برای حرکت در کلاس‌های سنتی که پر از میز و صندلی است، دچار مشکل هستند. بنابراین چیدمان کلاس به شکلی که همه کودکان بتوانند آزادانه در آن حرکت کنند مهم است. کودکان باید نه تنها به میز خود بلکه به سایر قسمت‌های کلاس برای شرکت در فعالیت‌های گروهی یا آوردن چیزی از قفسه یا برای نصب یک نقاشی بر روی دیوار، دسترسی داشته باشند.
- برای دانش‌آموزانی که توانایی ایستادن با کمک را دارند از هندریل استفاده شود و در کلاس و سالن مدرسه هندریل نصب شود.
- قسمت تخته کلاسی بدون پله یا با سطح شیب‌دار باشد و برای دانش‌آموزانی که از ویلچر استفاده می‌کنند ارتفاع مناسبی داشته باشد.

ب) امکانات و تجهیزات مورد نیاز کلاس دانش‌آموزان با معلولیت جسمی - حرکتی:

- اختصاص میز و نیمکت‌های مستقل به هر دانش‌آموز تا آموزگار در صورت نیاز، آرایش داخلی را راحت‌تر تغییر دهد.
- استفاده از میز و نیمکت ویژه معلولین.
- استفاده از کف‌سازهایی که بتواند موضوعاتی را به بچه‌ها یاد بدهد. مانند جدول ضرب، الفبا و...
- استفاده از مبلمان انعطاف‌پذیر با قابلیت تغییر شکل به صورت انفرادی، گروهی و... در فضای کلاس.
- استفاده از قفسه و کمد اختصاصی جهت نگهداری و مرتب‌سازی و قرار دادن لباس و وسایل شخصی با مسئولیت شخصی دانش‌آموزان.
- به کارگیری بافت نرم در سطوح دیوارها.
- طراحی فضا به نحوی که امکان تغییر و دستکاری وجود داشته باشد.
- کودکان دارای اختلال حرکتی فاقد یک یا هر دو بازو یا دست، شاید به دستگاه ضبط صوت و نت برداری الکترونیک در کلاس نیاز داشته باشند. باید به آن‌ها اجازه داد تکالیف خود را ضبط



- کنند یا با کمک رایانه یا نرم افزار تشخیص صدا چاپ کنند.
- استفاده از تابلت برای دانش‌آموزان جسمی - حرکتی که مشکل شدید برای نوشتن دارند بسیار کمک کننده است.
 - وجود عناصری که بیشتر در محیط طبیعی بیرونی دیده می‌شود مانند آب و درخت بدون شک می‌تواند حس سرزندگی را به داخل فضای آموزشی اضافه کند. بنابراین نه تنها به لحاظ کیفیت فضای ایجاد شده بلکه به عنوان عامل مؤثر بر احساس تعلق بچه‌ها به محیط و طبیعت و آموزش زندگی طبیعی و مهارت‌های وابسته به آن می‌تواند مورد توجه قرار گیرد.

مشکلات درس فارسی (خوانداری و نگارش):

دانش‌آموزان جسمی - حرکتی برای قسمت‌های نوشتاری کتاب فارسی و کتاب نگارش با مشکلاتی مواجه هستند که ناشی از عواملی از قبیل:

- ❖ عدم حرکت مناسب انگشتان
- ❖ ناهماهنگی حرکات چشم و دست
- ❖ عدم هماهنگی حواس دیداری، شنیداری و حرکتی
- ❖ فاصله نامناسب چشم به هنگام نوشتن به علت شل بودن بدن و افتادن روی میز
- ❖ عدم توانایی کنترل دست در هنگام نوشتن
- ❖ عدم هماهنگی کلی بدن

تمام این عوامل عدم موفقیت در انجام تمرینات خواسته شده کتاب درس فارسی و نگارش را به دنبال دارد. همچنین نداشتن توانایی لازم برای پاسخگویی به سؤالات باز پاسخ و تشریحی یکی دیگر از مشکلات این گروه از کودکان می‌باشد که لزوم تغییر و مناسب‌سازی و برابرسازی فرصت‌های آموزشی برای این گروه از دانش‌آموزان را ایجاب می‌کند.

ج) پیشنهاد و راهکارهای کلی برای آموزش درس فارسی خوانداری:

- ممکن است برخی دانش‌آموزان مبتلا به اختلالات جسمانی به تمديد مهلت تحلیل تکالیف و فعالیت‌های کتاب فارسی که نیازمند یافتن و استفاده از کتاب می‌باشد نیاز داشته باشند.

معلم‌ان باید فهرست مطالب خواندنی، کارهای انجام‌شده و مطالب درسی را پیش از شروع فعالیت ارائه کنند تا این کودکان بتوانند خود را به شکل مناسب آماده کنند و زودتر شروع کنند.

- طراحی متن کتاب برای کلمات دارای ارزش املایی قابل استفاده در درس املا فارسی به صورت شاخص شده از قبیل کشیدن خط زیر کلمه و یا رنگی نوشتن این نوع از کلمات در یادگیری آن‌ها می‌تواند مفید باشد.
- برای درک بهتر کلمات، گاهی نیاز است که کلمات جدید درس برای دانش‌آموزان به همراه تصویر آموزش داده شود. همچنین برای تجسم ذهنی یک کلمه بهتر است دانش‌آموزان آن را با کمک انگشت یا عضو قابل دسترسی که توانایی حرکت دارد در هوا بنویسند.
- متن بعضی از درس‌های کتاب فارسی طولانی است که نوشتن و یا خواندن آن برای دانش‌آموزان با مشکلات جسمی - حرکتی بر اساس میزان مشکل جسمی آن‌ها مشکل به نظر می‌رسد. بنابراین لازم است معلم در موقع فعالیت نوشتاری یا خوانداری دروس به تفاوت‌های توانایی دانش‌آموزان توجه کند.
- مشکل بیشتر دانش‌آموزان با مشکلات جسمی - حرکتی در قسمت کتاب فارسی نوشتاری می‌باشد که این کتاب باید برای این دانش‌آموزان مناسب‌سازی شود و در ادامه این محتوا به این امر در کتاب فارسی نوشتاری ششم پرداخته می‌شود.
- بهتر است برای این دانش‌آموزان از کتاب چاپی سایز بزرگ استفاده شود.

(د) پیشنهاد و راهکارهای کلی برای آموزش درس نگارش:

اولین گام برای برطرف کردن هر ضعفی شناخت آن می‌باشد. امید است با شناسایی صحیح مشکلات نوشتاری دانش‌آموزان جسمی - حرکتی بویژه در درس فارسی و نگارش و به کارگیری راهبردها و پیشنهادات ارائه شده در رفع این مشکل کمک شایانی صورت گیرد.



- استفاده از وسایل اورتوزیس (شامل وسایلی مانند دست مصنوعی یا بست و بندهای مخصوص دست) در جهت حفظ، تقویت و به کارگیری قوای باقی مانده دست یا سایر اعضا برای نوشتن، برحسب احتیاج دانش آموز.
- استفاده از نخ های رنگی بسته شده به مچ دست (در دانش آموزان بدون انگشت) و گزینه های مورد نظر جهت انتخاب با کشیدن نخ
- استفاده از فایل های صوتی
- استفاده از فیلم های کوتاه و اثربخش مفاهیم آموزشی
- استفاده از نت برداری الکترونیک و یا ضبط صوت و چاپ آن به کمک رایانه های مجهز به نرم افزار تشخیص صدا
- استفاده از مقواهای رنگی برای پاسخ های گزینه ای و انتخاب رنگ مناسب مربوط به پاسخ صحیح توسط دانش آموزان فاقد نوشتار



بررسی درس به درس



تعریف طیف یک و دو:

در این محتوا سعی شده به طور ویژه به مناسب‌سازی محتوای کتاب فارسی نوشتاری پایه‌ی ششم بپردازیم. برای ارائه این مهم دانش‌آموزان با مشکلات جسمی و حرکتی را در دو طیف (۱ و ۲) تقسیم‌بندی کردیم.

طیف ۱: دانش‌آموزانی هستند که با وجود مشکلات جسمانی و حرکتی متعدد به سختی قادر به نوشتن و انجام فعالیت‌های نوشتاری هستند.

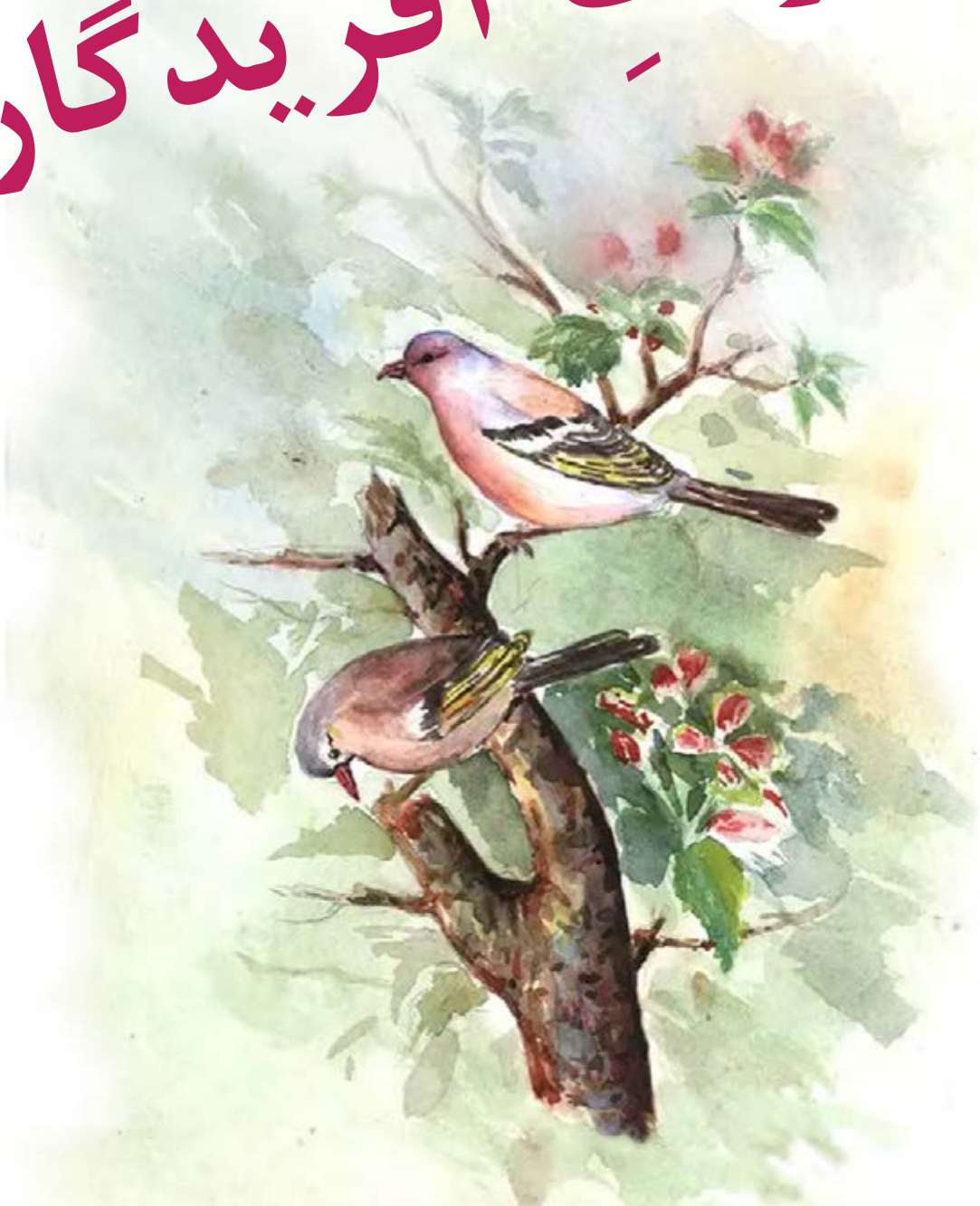
طیف ۲: دانش‌آموزانی هستند که مشکلات جسمی و حرکتی شدید دارند به طوری که حتی قادر به نوشتن و انجام فعالیت‌های نوشتاری نیستند.

راهنمایی که در زیر ارائه می‌شود ویژه‌ی مدرسین درس فارسی پایه‌ی ششم می‌باشد که فعالیت‌ها و تمرین‌های ارائه شده در زیر را برای دانش‌آموزان با مشکلات جسمی - حرکتی جایگزین کنند و با این کار به یادگیری هر چه بهتر و راحت‌تر این دانش‌آموزان کمک کنند.

نکته: در برخی قسمت‌های این نوشتار به استفاده از کمک منشی اشاره شده است. منظور از منشی، معلم کلاس یا یکی از دانش‌آموزان کلاس می‌باشد که از نظر جسمانی مشکلی ندارد.

معرفتِ آفریدگار

درس اول





املا و دانش زبانی (صفحه ۱۰ و ۱۱)



تکالیف مناسب‌سازی شده برای طیف یک:

تمرین کتاب برای این گروه از دانش‌آموزان در هر سه قسمت مناسب می‌باشد.

تکالیف مناسب‌سازی شده برای طیف دو:

۱. باتوجه به متن درس، کلمه‌های مربوط به واژه‌ی «آفریدگار» را با رنگ آبی و کلمات مربوط به واژه‌ی «بهار» را با رنگ صورتی مشخص کنید.

۲. باتوجه به متن درس، از بین واژه‌های داخل کمانک واژه‌های مناسب را انتخاب کنید و جمله‌ها را کامل کنید.

- اندیشه کردن در کار و موجب روشنایی دل می‌گردد. (خالق و مخلوق، کردگار و آفریدگار)
- باد بهاری از طرف وزیدن گرفت. (شمال، مرغزار)
- هر برگی از درختان نشانه‌ای از کردگار است. (دانایی، معرفت)

۳. نوع جمله‌های زیر را بیان کنید و برچسب‌های مناسب را در جای خالی قرار دهد.

نوع جمله	نشانه نگارشی	جمله
		زیر درخت را نگاه کن
		برای سربلندی میهن عزیزمان چه کارهایی باید انجام دهیم
		امروز بهترین دوستم جان مرا نجات داد
		خدایا تو معرکه‌ای

توضیحات:

معلم علائم نگارشی و نوع جملات را روی برچسب‌هایی نوشته و پس از اینکه پاسخ دانش‌آموز را شنید برچسب‌ها را در اختیار وی قرار داده تا با کمک دوست و یا معلم خود برچسب‌های مناسب را در جدول بچسباند. بهتر است تعداد برچسب‌ها از تعداد جای خالی‌ها بیشتر باشد.

نگارش (صفحه ۱۲)



تکالیف مناسب‌سازی شده برای هر دو طیف:

۱. جملات زیر را با دقت بخوانید و به ترتیب شماره‌گذاری کنید.

- او با دیدن گل سوسن، شروع به آواز خواندن کرد.
- بهار از راه رسیده بود و همه جا سرسبز و زیبا شده بود.
- گل زرگس با شنیدن صدای بلبل به وجد آمد.
- بلبل بر روی شاخه درخت بید، در وسط لاله زار نشست.

۲. داستان زیر را تا یک بند ادامه دهید و بیان کنید.

امروز شاخه دیگری از درخت توت شکست و بر زمین افتاد. درخت توت، آهی کشید
و به درخت بید در آن سوی باغ که کودکان، کاری به کارش نداشتند خیره شد.....

.....

.....



کارگاه نویسندگی (صفحه ۱۳ و ۱۴)



تکالیف مناسب‌سازی شده برای طیف یک:

۱. یک شعر زیبا یا یک تصویر زیبا درباره‌ی فصل بهار با کمک معلم خود بچسبانید و در مورد آن صحبت کنید.
۲. درباره‌ی زیبایی‌های محل زندگی خود صحبت کنید.
۳. کدام گزینه، از نظر مفهومی با ضرب المثل «**شکر نعمت، نعمت افزون کند**» متناسب است؟

- وقتی نعمت زیاد شد، باید شکرگزار خداوند باشی.
- برای استفاده از نعمت‌های خداوند، باید به اندازه مصرف کرد.
- وقتی خداوند را شکر می‌کنی، نعمت‌های بیشتری از او بخواه.
- سپاسگزاری از خداوند، برای نعمت‌هایی که به ما داده است، موجب افزایش نعمت می‌شود.

تکالیف مناسب‌سازی شده برای طیف دو:

- ۱- یک شعر زیبا یا یک تصویر زیبا درباره‌ی فصل بهار با کمک معلم خود بچسبانید و در مورد آن صحبت کنید.
- ۲- با نثر روان و ساده، درباره‌ی زیبایی‌های محل زندگی خود صحبت کنید.
- ۳- کدام گزینه، از نظر مفهومی با ضرب المثل «**شکر نعمت، نعمت افزون کند**» متناسب است؟

- وقتی نعمت زیاد شد، باید شکرگزار خداوند باشی.
- برای استفاده از نعمت‌های خداوند، باید به اندازه مصرف کرد.
- وقتی خداوند را شکر می‌کنی، نعمت‌های بیشتری از او بخواه.
- سپاسگزاری از خداوند، برای نعمت‌هایی که به ما داده است، موجب افزایش نعمت می‌شود.



درس دوم

پنجره‌های شناخت

املا و واژه‌آموزی (صفحه ۱۵ و ۱۶)



تکالیف مناسب‌سازی شده برای طیف یک:

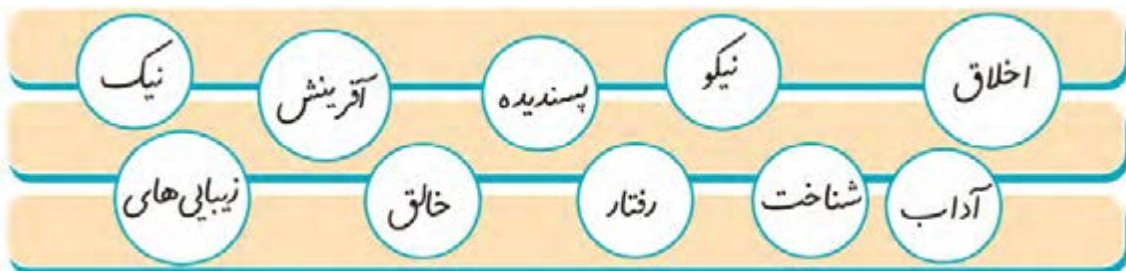
تمرین کتاب برای این گروه از دانش‌آموزان در هر سه قسمت مناسب می‌باشد.

تکالیف مناسب‌سازی شده برای طیف دو:

۱. از بین واژه‌ها آن‌هایی را که با هم ارتباط دارند، به هم وصل کنید.



۲. کارت واژه‌ها را کنار هم قرار دهید و هر تعداد که می‌توانید، واژه‌ی جدید بسازید و بیان کنید.



توضیحات: معلم می‌بایست کارت کلمات را تهیه و در اختیار دانش‌آموز قرار دهد. علاوه بر آن

دانش‌آموز می‌تواند کلمات مربوط به هم را با رنگ‌های مختلف به هم وصل کند.

۳. الف) در جمله‌های زیر نهاد را با رنگ قرمز و فعل را با رنگ آبی مشخص کنید.

جمله

ما پدیده‌ها را خوب و دقیق می‌بینیم.

انسان باید خالق خود را بشناسد.

.....

ب) حروف مشترک و هم خانواده‌های صحیح را علامت بزنید.

هم خانواده	حروف مشترک	واژگان
(محافظت، فضا)	(ح ظ ف)، (ح ف ظ)	حافظ، محفوظ
(مقصر، قصد)	(م ق ص)، (ق ص د)	مقصد، مقصود
(محصول، اتصال)	(ح ص ل)، (ت ص ل)	تحصیل، حاصل

نگارش (صفحه ۱۷)



تکالیف مناسب‌سازی شده برای طیف یک:

- ۱- تمرین کتاب برای این گروه از دانش‌آموزان مناسب می‌باشد.
- ۲- در مورد یکی از آفریده‌های خدا که توجه شما را جلب کرده است، تحقیق کنید و گزارشی در دو بند بیان کنید.

تکالیف مناسب‌سازی شده برای طیف دو:

- ۱- متن زیر را با یکی از برچسب‌های «**از**، **به**، **در**، **با**» کامل کنید.

چلچله‌ی خوش آواز آسمان به پرواز در آمد ابر سلام کرد
 کنار خورشیدگذشت و او لبخند زد باد هم نوا
 شد زمزمه‌ی آب‌گوش فرا داد و چهره‌ی زیبای خود را آن
 مشاهده کرد. چلچله می‌دانست که چگونه این همه زیبایی لذت برد.

- ۲- در مورد یکی از آفریده‌های خدا که توجه شما را جلب کرده است، تحقیق کنید و گزارشی در دو بند بیان کنید.



کارگاه نویسندگی (صفحه ۱۸ و ۱۹)

تکالیف مناسب‌سازی شده برای طیف یک:

۱. تمرین کتاب برای این گروه از دانش‌آموزان مناسب می‌باشد.
۲. اکنون درباره‌ی موضوعی که بیشتر به آن می‌اندیشید، یک بند بیان کنید و از کلمات هم‌معنی استفاده کنید.
۳. ضرب المثل «**از تو حرکت، از خدا برکت**» با کدام یک از موارد زیر هماهنگی بیشتری دارد؟

- سحر خیز باش تا کامروا شوی.
- نامبرده رنج گنج میسر نمی‌شود.
- جوینده یابنده است.
- بخور تا توانی به بازوی خویش.

تکالیف مناسب‌سازی شده برای طیف دو:

۱. زیر واژگان مشخص شده، برچسب‌های هم‌معنی بچسبانید و جمله‌ها را بازخوانی کنید.
۲. اکنون درباره‌ی موضوعی که بیشتر به آن می‌اندیشید، یک بند بیان کنید و از کلمات هم‌معنی استفاده کنید.
۳. ضرب المثل «**از تو حرکت، از خدا برکت**» با کدام یک از موارد زیر هماهنگی بیشتری دارد؟

- سحر خیز باش تا کامروا شوی.
- نامبرده رنج گنج میسر نمی‌شود.
- جوینده یابنده است.
- بخور تا توانی به بازوی خویش.



درک متن (صفحه ۱۹ و ۲۰)



تکالیف مناسب‌سازی شده برای طیف یک:

تمرین کتاب در دو قسمت «الف» و «ب» برای این گروه از دانش‌آموزان مناسب می‌باشد.

تکالیف مناسب‌سازی شده برای طیف دو:

الف) تمرین کتاب برای این گروه از دانش‌آموزان مناسب می‌باشد.

ب) پس از مرتب کردن جمله‌ها، دو سؤال طرح کنید و پاسخ آن‌ها را بیان کنید.



هنر و سرگرمی (صفحه ۲۱ و ۲۲)

تکالیف مناسب‌سازی شده برای طیف یک:

۱. دو بیت زیر را حفظ کنید.

بیا تا جهان را به بد نسپریم به کوشش همه دست نیکی بریم
 نباشد همی نیک و بد پایدار همان به که نیکی بود یادگار

۲. تمرین کتاب برای این گروه از دانش‌آموزان مناسب می‌باشد.

تکالیف مناسب‌سازی شده برای طیف دو:

۱. دو بیت زیر را حفظ کنید.

بیا تا جهان را به بد نسپریم به کوشش همه دست نیکی بریم
 نباشد همی نیک و بد پایدار همان به که نیکی بود یادگار

۲. با توجه به جدول الف، حروف را جایگزین نمادها کنید و واژه‌های به دست آمده را بیان کنید.

الف

ا	د	ر	ن	ت	ی	ص	ش	پ	ف	س	خ
❄️	۸	۵	📧	⊕	⚓	⊕	⚡	🍃	🌀	🌀	✂️

ب) کارت نمادها را برای هر یک از حروف در نظر بگیرید، سپس هر تعداد واژه که می‌توانید، بسازید.

و	ب	ط	ل	م	ع

توضیحات: برای انجام این تمرین کارت حروف و نشانه تهیه شود و در اختیار دانش‌آموز قرار داده شود تا بتواند با کمک آن‌ها این تمرین را انجام دهد.





املا و دانش زبانی (صفحه ۲۴ و ۲۵)



تکالیف مناسب‌سازی شده برای طیف یک:

تمرین کتاب برای این گروه از دانش‌آموزان در هر سه قسمت مناسب می‌باشد.

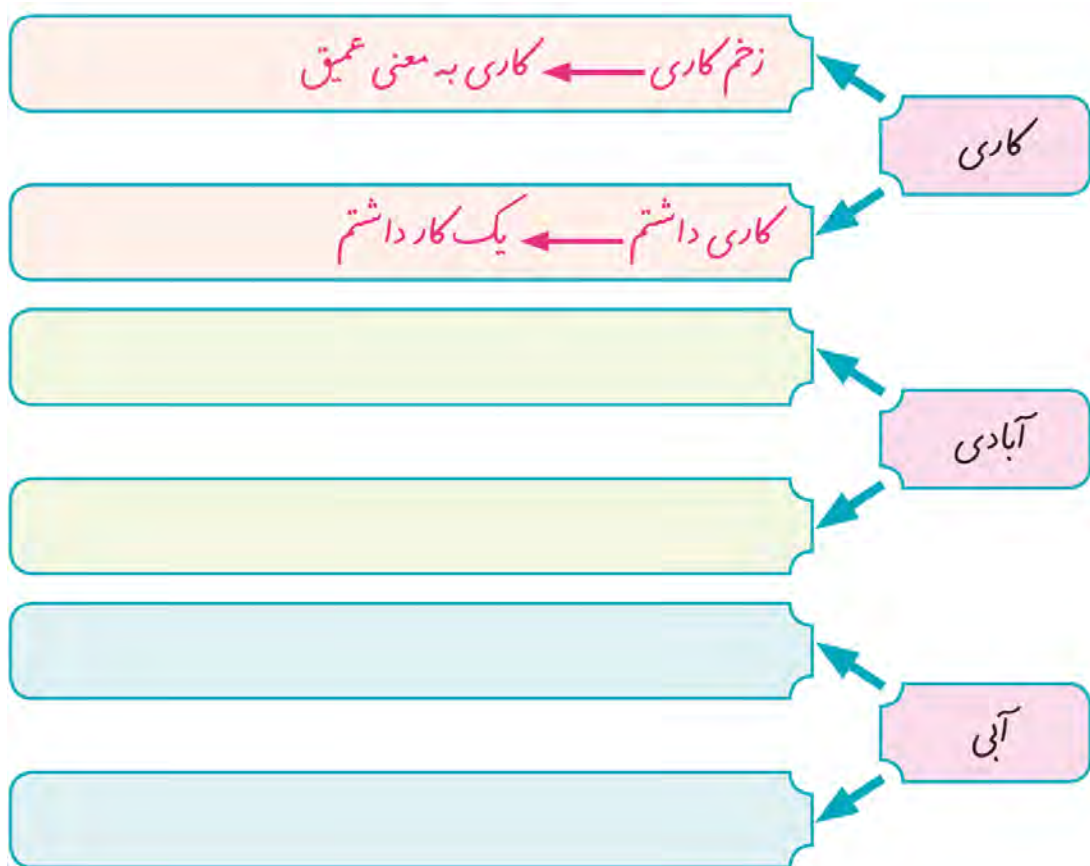
تکالیف مناسب‌سازی شده برای طیف دو:

۱. هم خانواده‌ی کلمات را بیان کنید، سپس از بین برچسب‌ها هم خانواده‌ی هر یک از واژه‌ها را پیدا کن و در جای مناسب خود بچسبان.

توضیحات: معلم کلمات را روی برچسب بنویسد و در اختیار دانش‌آموز قرار دهد.

۲. با توجه به متن درس، جمله‌هایی که واژه‌های «**قصد** - **آزرده خاطر** - **زهرآلود**» در آن‌ها به کار رفته است، بخوانید و زیر آن‌ها خط بکشید.

۳. مانند نمونه کامل کنید.



توضیحات: معلم از منشی دانش‌آموز یا یکی از همکلاسی‌های دانش‌آموز بخواهد تا پاسخی را که دانش‌آموز بیان می‌کند به جای او در کتاب بنویسد.



نگارش (صفحه ۲۶)



تکالیف مناسب‌سازی شده برای طیف یک:

۱. داستان درس را در یک بند به طور خلاصه بیان کند و نام جدیدی برای آن بگذارد.
۲. تمرین کتاب برای این گروه از دانش‌آموزان مناسب می‌باشد.

تکالیف مناسب‌سازی شده برای طیف دو:

۱. داستان درس را در یک بند به طور خلاصه بیان کند و نام جدیدی برای آن بگذارد.
۲. الف) جاهای خالی را با واژه‌های دلخواه پر کنید.

مادر بزرگ همیشه می‌گفت: «اگر برای کسی کاری می‌کنی، به به رخ کشیدن
یک جور است و اگر منت بگذاری کار قشنگت»
مادر بزرگ می‌گفت: «لازم نیست وقتی کار خوبی می‌کنی، داد بزنی. لازم نیست
و را خبر کنی.» می‌گفت: «کار خوب مثل است. خودش
منتشر می‌شود.»

توضیحات: دانش‌آموز کلمه‌ی صحیح را بیان می‌کند و معلم برچسب آن را در جای خود می‌چسباند.



کارگاه نویسندگی (صفحه ۲۷ و ۲۸)

تکالیف مناسب‌سازی شده برای طیف یک:

۱. شرح حال خود را بیان کنید (خودتان را معرفی کنید).
۲. بعد از یک مهمانی، ظرف‌ها در آشپزخانه درباره‌ی آداب غذا خوردن مهمان‌ها در حال صحبت بودند. گفت‌وگوی آن‌ها را بیان کنید.
۳. مفهوم ضرب المثل « **دشمن دانا بلندت می‌کند** بر زمینت می‌زند نادان دوست» با کدام یک از عبارتهای زیر هم خوانی دارد؟

- دشمن دانا و دوست نادان با هم همکاری می‌کنند و جلوی پیشرفت تو را می‌گیرند.
- هرگاه دشمن از تو تعریف کرد بدان که قصد دارد تو را بر زمین بزند.
- دشمن نادان هرگز پیشرفت و آسایش تو را نمی‌خواهد اگر چه با دشمن تو دوست نباشد.
- دشمن دانا موجب پیشرفت و ترقی تو می‌گردد اما دوست نادان جلوی پیشرفت تو را می‌گیرد.



تکالیف مناسب‌سازی شده برای طیف دو:

۱. شرح حال خود را بیان کنید (خودتان را معرفی کنید).
۲. بعد از یک مهمانی، ظرف‌ها در آشپزخانه درباره‌ی آداب غذا خوردن مهمان‌ها در حال صحبت بودند. گفت‌وگوی آن‌ها را بیان کنید.
۳. مفهوم ضرب المثل « **دشمن دانا بلندت می‌کند** بر زمینت می‌زند نادان دوست » با کدام یک از عبارتهای زیر هم خوانی دارد؟

- دشمن دانا و دوست نادان با هم همکاری می‌کنند و جلوی پیشرفت تو را می‌گیرند.
- هرگاه دشمن از تو تعریف کرد بدان که قصد دارد تو را بر زمین بزند.
- دشمن نادان هرگز پیشرفت و آسایش تو را نمی‌خواهد اگر چه با دشمن تو دوست نباشد.
- دشمن دانا موجب پیشرفت و ترقی تو می‌گردد اما دوست نادان جلوی پیشرفت تو را می‌گیرد.



درس چهارم

داستان من و شما

املا و واژه آموزی (صفحه ۲۹)



تکالیف مناسب‌سازی شده برای طیف یک:

تمرین کتاب برای این گروه از دانش‌آموزان در هر سه قسمت مناسب می‌باشد.

تکالیف مناسب‌سازی شده برای طیف دو:

۱. در متن زیر، کلمات مشخص شده را با برچسب مناسب کامل کنید.

تلاش و کوشش شما تنها فرزند مهربان (با.....) سربلندی و (عز.....) من می‌شود.
 بزرگی و (ع.....مت) من و شما به این است که با هم، کنار هم و نگهبان هم باشیم. تغییر
 و (ت.....قل)، ویژگی هر پدیده‌ی زنده‌ای است. چهره‌ی نوشتاری و خطی من برای ایجاد
 دوستی و (.....میمت) میان من و شما کمی بیشتر (ا.....میت) دارد.

توضیحات: معلم برچسب حروف مورد نیاز را تهیه کرده و در اختیار دانش‌آموز قرار دهد تا آن‌ها را با توجه به سؤال در جای مناسب خود بچسباند.

۲. برای هر یک از واژه‌های زیر، دو هم خانواده بیان کنید، سپس برچسب آن را پیدا کنید و بچسبانید.

..... ،

علم



..... ،

عزت



توضیحات: معلم برچسب کلمات مورد نیاز را تهیه کرده و در اختیار دانش‌آموز قرار دهد تا آن‌ها را با توجه به سؤال در جای مناسب خود بچسباند.

۳. الف) کدام کلمه ترکیب درست را نشان می‌دهد. دور کلمه مناسب خط بکشید.

(خزنده گان، خزندگان، خزنده ان)	←	+ ان	خزنده
(پرنده گان، پرندگان، پرنده ان)	←	+ ان	پرنده
(نویسندگان، نویسندگان، نویسندگان)	←	+ ان	نویسنده
(وابسته ان، وابستگان، وابسته گان)	←	+ ان	وابسته

ب) چند واژه را که به این شیوه نوشته می‌شود بیان کند.



نگارش (صفحه ۳۰)



تکالیف مناسب‌سازی شده برای طیف یک:

۱. از بین جملات زیر، جمله‌ی درست را علامت بزنید.

- حفظ زبان فارسی با یاد دادن آن به فرزندانمان صورت می‌گیرد.
- زبان ملی ایرانیان زبان فارسی، ترکی و کردی است.
- زبان ملی ایران عامل پیوستگی و اتحاد همگی اعضای این کشور است.
- هر کلمه یا واژه، پاره‌ای از پیکر زبان فارسی است که باید حفظ شود.

تکالیف مناسب‌سازی شده برای طیف دو:

۱. از بین جملات زیر، جمله‌ی درست را علامت بزنید.

- حفظ زبان فارسی با یاد دادن آن به فرزندانمان صورت می‌گیرد.
- زبان ملی ایرانیان زبان فارسی، ترکی و کردی است.
- زبان ملی ایران عامل پیوستگی و اتحاد همگی اعضای این کشور است.
- هر کلمه یا واژه، پاره‌ای از پیکر زبان فارسی است که باید حفظ شود.

کارگاه نویسندگی (صفحه ۳۱ و ۳۲)



تکالیف مناسب‌سازی شده برای طیف یک:

۱. تمرین کتاب برای این گروه از دانش‌آموزان مناسب می‌باشد.
۲. داستان کوتاهی از زبان خط فارسی بیان کند. (کلمات متضاد مانند فراز و فرود و شکست و پیروزی استفاده کند).
۳. تمرین کتاب برای این گروه از دانش‌آموزان مناسب می‌باشد.

تکالیف مناسب‌سازی شده برای طیف دو:

۱. تمرین کتاب برای این گروه از دانش‌آموزان مناسب می‌باشد.
۲. داستان کوتاهی از زبان خط فارسی بیان کند. (کلمات متضاد مانند فراز و فرود و شکست و پیروزی استفاده کند).
۳. جملات زیر را کامل کنید و بیان کنید.

<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p>قبلاً درباره‌ی زبان فارسی می‌دانستم</p>
<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p>اکنون یاد سرفتم.....</p>
<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p>تصمیم گرفتم.....</p>



درس پنجم

هفت خان رستم





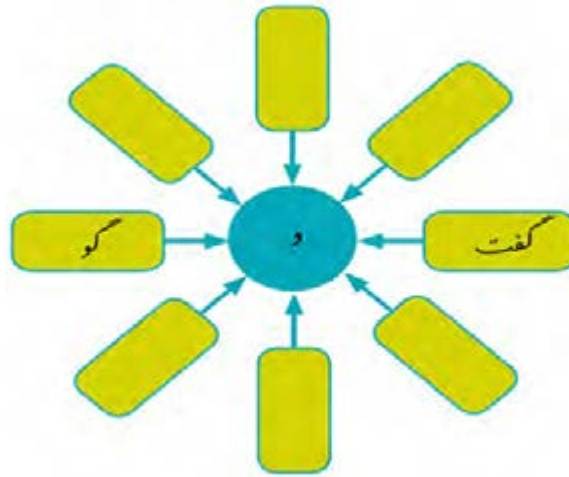
املا و دانش زبانی (صفحه ۳۳ و ۳۴)

تکالیف مناسب‌سازی شده برای طیف یک:

تمرین کتاب برای این گروه از دانش‌آموزان در سه قسمت مناسب می‌باشد.

تکالیف مناسب‌سازی شده برای طیف دو:

۱. مانند نمونه واژه‌هایی از متن درس بیابید و دور آن‌ها خط بکشید.



۲. با توجه به علامت‌ها و واژه‌های نوشته شده، جمله‌های متناسب با آن‌ها را از متن درس پیدا کنید و زیر آن‌ها خط بکشید.

..... از بر،

رخش، ، ازدها

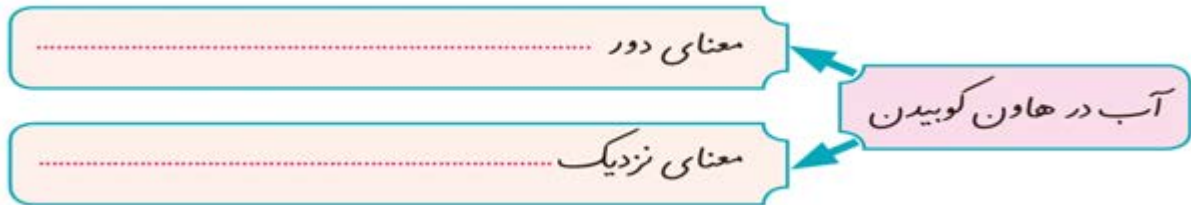
خطرناک،
 :



۳. الف) یک نمونه مبالغه که در صحبت‌هایتان به کار می‌برید، بیان کنید.

■ مثال: صد دفعه گفتم ← در اصل گوینده صد بار نگفته، بلکه چند بار تکرار کرده است.

ب) معنای دور و معنای نزدیک کنایه‌ی زیر را بیان کنید.



توضیحات: معلم از منشی دانش‌آموز یا یکی از همکلاسی‌های دانش‌آموز بخواهد تا پاسخی را که دانش‌آموز بیان می‌کند به جای او در کتاب بنویسد.

نگارش (صفحه ۳۵)



تکالیف مناسب‌سازی شده برای طیف یک:

تمرین کتاب برای این گروه از دانش‌آموزان در سه قسمت مناسب می‌باشد.

تکالیف مناسب‌سازی شده برای طیف دو:

۱. بیت زیر را به زبان ساده بیان کنید.

خروشید و جوشید و برکند خاک ز سُمش زمین شده، چاک چاک

۲. برای موفقیت در زندگی، به نظرتان چه خان‌هایی پیش رو دارید؟ آن‌ها را بیان کنید.

۳. یک نمونه مبالغه از متن درس پیدا کنید و زیر آن خط بکشید و آن را به صورت شفاهی توضیح

دهید.

کارگاه نویسندگی (صفحه ۳۶ و ۳۷)



تکالیف مناسب‌سازی شده برای طیف یک:

۱. از پنجره‌ی کلاس به بیرون نگاه کنید و آنچه را می‌بینید، در یک بند بیان کنید.
۲. چشم خود را ببندید و حس خود را درباره‌ی صداهایی که می‌شنوید، بیان کنید.
۳. کدام برداشت با ضرب المثل «**نوش دارو بعد از مرگ سهراب**» همخوانی دارد؟

- دارو سبب بهبودی خواهد شد.
- نوشیدن دارو شفا بخش است.
- انجام هر کار در زمان ممکن.
- انجام هر کار در زمان مناسب.

تکالیف مناسب‌سازی شده برای طیف دو:

۱. از پنجره‌ی کلاس به بیرون نگاه کنید و آنچه را می‌بینید، در یک بند بیان کنید.
۲. چشم خود را ببندید و حس خود را درباره‌ی صداهایی که می‌شنوید، بیان کنید.
۳. کدام برداشت با ضرب المثل «**نوش دارو بعد از مرگ سهراب**» همخوانی دارد؟

- دارو سبب بهبودی خواهد شد.
- نوشیدن دارو شفا بخش است.
- انجام هر کار در زمان ممکن.
- انجام هر کار در زمان مناسب.



درک متن (صفحه ۳۸)

تکالیف مناسب‌سازی شده برای طیف یک:

تمرین کتاب برای این گروه از دانش‌آموزان مناسب می‌باشد.

تکالیف مناسب‌سازی شده برای طیف دو:

ب) جاهای خالی را با برچسب‌های « **اما، ولی، بنابراین، و** » کامل کنید.

چند وقت پیش داستانی درباره‌ی خیر و شر خواندم. اینکه سال‌ها پیش خیر و شر برای
شنا کردن به دریا رفتند..... شر زودتر از آب بیرون آمده..... لباس‌های خیر را
پوشید..... خیر هم برای اینکه برهنه نماند، مجبور شد لباس‌های شر را بپوشد.
و حالا سال‌هاست که آدم‌ها خیر و شر را اشتباه می‌گیرند.

توضیحات: معلم برچسب واژه‌های مورد نظر را تهیه کرده و در اختیار دانش‌آموز قرار دهد تا آن‌ها

را با توجه به متن در جای مناسب خود بچسباند.



هنر و سرگرمی (صفحه ۳۹ و ۴۰)



تکالیف مناسب‌سازی شده برای طیف یک:

۱. دو بیت زیر را حفظ کنید و در کلاس برای دوستانتان بخوانید.

همان گنج و دینار و کاخ بلند نخواهد بدن مر تو را سودمند
سخن ماند از تو همی یادگار سخن را چنین خوارمایه مدار

۲. تمرین کتاب برای این گروه از دانش‌آموزان مناسب می‌باشد.

تکالیف مناسب‌سازی شده برای طیف دو:

۱. دو بیت زیر را حفظ کنید و در کلاس برای دوستانتان بخوانید.

همان گنج و دینار و کاخ بلند نخواهد بدن مر تو را سودمند
سخن ماند از تو همی یادگار سخن را چنین خوارمایه مدار

۲. تمرین کتاب برای این گروه از دانش‌آموزان مناسب می‌باشد.

درس نهم

ای وطن





املا و دانش زبانی (صفحه ۴۲ و ۴۳)



تکالیف مناسب‌سازی شده برای طیف یک:

تمرین کتاب برای این گروه از دانش‌آموزان در هر سه قسمت مناسب می‌باشد.

تکالیف مناسب‌سازی شده برای طیف دو:

۱. واژه‌هایی را که صدای /س/ دارند از متن درس پیدا کنید و علامت بزنید.
۲. جمله‌های زیر را ابتدا با کلمه‌های مناسب کامل کنید و بیان کنید و سپس برچسب واژه‌ها را در جای مناسب بچسبانید.

ای دوست دارم؛ چون مانند سرودی از اعماق
وجود شنیده می‌شوی. دوست دارم؛ زیرا مانند کوه در برابر استواری.
قرمان همچو خوش‌ترین یادها در دل‌ها، جاودانه خواهد بود. نم‌نم باران
بهاری و بوی گل‌ها، یادآور اشعار زیبای است. دوست
دارم و با نگهبان بلندی‌های خاک پاکت هستم.

توضیحات: معلم واژه‌ها را روی برچسب می‌نویسد و در اختیار دانش‌آموز قرار می‌دهد تا در جای مناسب خود قرار دهد.

۳. در عبارات و ابیات زیر منادا را با رنگ قرمز و حرف ندا را با رنگ آبی مشخص کنید.

عبارات و مصراع‌ها
ای وطن، همچو باران بهاری
سعیدیا، مرد نکلونام، نمیرد هرگز
یارب، مکن از لطف، پریشان ما را
خدای کعبه، ای یکتا



نگارش (صفحه ۴۴)




تکالیف مناسب‌سازی شده برای طیف یک:

تمرین کتاب برای این گروه از دانش‌آموزان در هر دو قسمت مناسب می‌باشد.

تکالیف مناسب‌سازی شده برای طیف دو:

۱. متن زیر را تا یک بند ادامه بده. صدای خودت را ضبط کن.

..... و **وطنم را دوست دارم** 

توضیحات: دانش‌آموز صدای ضبط شده را برای معلم ارسال می‌کند تا در کلاس برای بقیه پخش کند.

۲. یکی از موضوعها را انتخاب کنید و خاطره‌ی خود را درباره‌ی آن بیان کنید.

■ جشن دهه‌ی فجر ■ عید نوروز ■ شب یلدا



کارگاه نویسندگی (صفحه ۴۵ و ۴۶)



تکالیف مناسب‌سازی شده برای طیف یک:

تمرین کتاب برای این گروه از دانش‌آموزان در هر سه قسمت مناسب می‌باشد.

تکالیف مناسب‌سازی شده برای طیف دو:

۱. کلمه‌های زیر را به چیزهای مناسب، تشبیه کنید و در جمله‌ها به کار ببرید.

.....	مادر مثل
.....	گل مانند
.....	کوه چون
.....	ایران همانند

توضیحات: معلم یا همکلاسی پاسخ دانش‌آموز را در کتاب بنویسد.

۲. به هم وصل کنید.

حقی که میهن برای ما
قائل است.

مسئولیتی که ما در برابر
میهن داریم.

- حق ماست در مدارس و با امکانات خوب درس بخوانیم.
- فرد مفیدی برای میهن باشیم.
- اگر دشمن به کشورمان تجاوز کرد از میهن خود دفاع کنیم.
- حق ماست که رفاه اقتصادی و اجتماعی داشته باشیم.
- مراقبت از وسایل و ابزارهای مدرسه و وظیفه‌ی ماست.
- حق ماست که در امنیت و آرامش باشیم.

۳. مفهوم عبارت «**وطن دوستی نشانه‌ی ایمان است**» را در یک بند بیان کنید.





املا و دانش‌زبانی (صفحه ۵۰ و ۵۱)

تکالیف مناسب‌سازی شده برای طیف یک:

تمرین کتاب برای این گروه از دانش‌آموزان در هر سه قسمت مناسب می‌باشد.

تکالیف مناسب‌سازی شده برای طیف دو:

۱. در هر ستون، حرف نخست کلمه‌ها را بردارید و از راست به چپ در کنار هم قرار دهید تا یک واژه از متن درس به دست آید. زیر آن واژه در متن درس خط بکشید.

<p>وطن سرعت عملیات تلفظ</p>	<p>میهن دلیرانه انتقال فوراً عقب</p>	<p>حاشیه فرسوده ظلم</p>	<p>فروش دوران ادبیات کهن اتفاق رکاب</p>
---	--	---------------------------------	---

۲. با توجه به متن درس، واژه‌های بی نقطه را با رنگ قرمز، واژه‌های یک نقطه‌ای را با رنگ آبی، واژه‌های دو نقطه‌ای را با رنگ زرد و واژه‌های سه نقطه‌ای را با رنگ سبز مشخص کنید.



۳. متن زیر را بخوانید و در هر جایی لازم است، در آن از برجسب نشانه‌های «؟.!». «،» استفاده کنید.

یک روز غروب وقتی دهقان از مزرعه به خانه برمی‌گشت از لانه‌ی غازها صدایی شنید
دهقان از جا پرید و گفت چه صدای عجیبی حتماً روباه است سپس به طرف لانه‌ی غازها
دوید روباه را از لانه‌ی غازها بیرون کرد در را که باز کرد گفت دختر خویم روباه می‌گوید امروز
صبح که غازها را به چرامی بردی شال زیبایی سرکرده بودی یا شالت را می‌دهی یا همی
غازها را می‌برم

دخترک با ناراحتی گفت مگر روباه هم شال سرمی‌کند
دهقان گفت من نمی‌دانم حالا که چشمش دیده و دلش خواسته است

قصه کوی ۶. کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان. با اندکی تغییر

توضیحات: معلم نشانه‌ها را روی برجسب می‌نویسد و در اختیار دانش‌آموز قرار می‌دهد تا در جای مناسب خود قرار دهد.

نگارش (صفحه ۵۲)



تکالیف مناسب‌سازی شده برای طیف یک:

۱. متن زیر را با کلمات داده شده کامل کنید.

(عشق - زندگی - حماسه - صداقت - سنگر - سرنوشت ساز)

شهدا به میهن و اسلام می‌ورزیدند. آن‌ها با ساختن در مناطق جنگی با دشمن مبارزه می‌کردند. و مبارزه‌ی آن‌ها همیشه به یاد ما خواهد ماند. چرا که آن‌ها برای کشور ایران بودند و با و راست‌گویی خود درس ایثار و گذشت به ما آموختند.

۲. تمرین کتاب برای این گروه از دانش‌آموزان مناسب می‌باشد.

تکالیف مناسب‌سازی شده برای طیف دو:

۱. متن زیر را با کلمات داده شده کامل کنید.

(عشق - زندگی - حماسه - صداقت - سنگر - سرنوشت ساز)

شهدا به میهن و اسلام می‌ورزیدند. آن‌ها با ساختن در مناطق جنگی با دشمن مبارزه می‌کردند. و مبارزه‌ی آن‌ها همیشه به یاد ما خواهد ماند. چرا که آن‌ها برای کشور ایران بودند و با و راست‌گویی خود درس ایثار و گذشت به ما آموختند.

من با خواندن این درس:

.....	کنجاکو شدم...
.....	متوجه شدم که...
.....	اکنون احساس می‌کنم که...

توضیحات: دانش‌آموز جملات خود را بیان می‌کند.



کارگاه نویسندگی (صفحه ۵۳ و ۵۴)



تکالیف مناسب‌سازی شده برای طیف یک:

۱. تمرین کتاب برای این گروه از دانش‌آموزان مناسب می‌باشد.
۲. وطن خود را توصیف و بیان کنید.
۳. ضرب المثل « هر که بامش بیش، برفش بیشتر » با کدام یک از جملات زیر هماهنگی بیشتری دارد؟

هر کس مشکلات و دردهای بیشتری دارد، مقام بالاتری دارد.
هر کس مقام بالاتری دارد، مسئولیت بیشتری دارد.
هر کس مقام و جایگاه بهتری دارد، زندگی راحت‌تری دارد.
هر کس نعمت‌ها و مقام بالاتری داشته باشد، دردها و مشکلاتش بیشتر است.

تکالیف مناسب‌سازی شده برای طیف دو:

۱. تمرین کتاب برای این گروه از دانش‌آموزان مناسب می‌باشد.
۲. وطن خود را توصیف و بیان کنید.
۳. ضرب المثل « هر که بامش بیش، برفش بیشتر » با کدام یک از جملات زیر هماهنگی بیشتری دارد؟

هر کس مشکلات و دردهای بیشتری دارد، مقام بالاتری دارد.
هر کس مقام بالاتری دارد، مسئولیت بیشتری دارد.
هر کس مقام و جایگاه بهتری دارد، زندگی راحت‌تری دارد.
هر کس نعمت‌ها و مقام بالاتری داشته باشد، دردها و مشکلاتش بیشتر است.



درک متن (صفحه ۵۴ و ۵۵)

تکالیف مناسب‌سازی شده برای طیف یک:

تمرین کتاب برای این گروه از دانش‌آموزان مناسب می‌باشد.

تکالیف مناسب‌سازی شده برای طیف دو:

۱. با توجه به متن درس به سؤالات زیر پاسخ دهید. پاسخ در متن درس بیابید و شماره‌گذاری کنید.

۱ در سطر اول کلمه‌ی «آنجا» به چه چیزی اشاره می‌کند؟

.....

۲ کلمه‌ی «او» به چه کسی یا چه چیزی اشاره می‌کند؟

.....

۳ کلمه‌ی «تو» به چه کسی یا چه چیزی اشاره می‌کند؟

.....

۴ در بند سوم کلمه‌ی «آنجا» به چه چیزی اشاره می‌کند؟

.....

۵ در دو بند آخر متن، دور نشانه‌های ربط خط بکشید.

.....

هنر و سرگرمی (صفحه ۵۶)



تکالیف مناسب‌سازی شده برای طیف یک:

۱. دو بیت زیر را حفظ کنید.

تو ای آن که گیتی بجویی همی چنان کن که بر داد پویی همی
فریدون فرخ فرشته نبود ز مشک و ز عنبر سرشته نبود

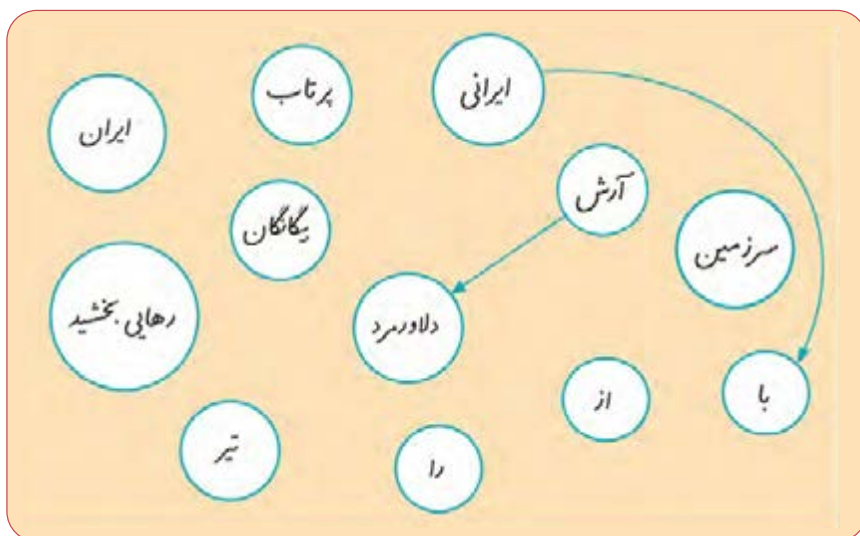
۲. تمرین کتاب برای این گروه از دانش‌آموزان مناسب می‌باشد.

تکالیف مناسب‌سازی شده برای طیف دو:

۱. دو بیت زیر را حفظ کنید.

تو ای آن که گیتی بجویی همی چنان کن که بر داد پویی همی
فریدون فرخ فرشته نبود ز مشک و ز عنبر سرشته نبود

۲. مانند نمونه واژه‌ها را با خط به هم وصل کنید و یک جمله بسازید و بیان کنید.



درس نهم

رنج‌هایی کشیده‌ام که می‌رس





املا و واژه آموزی (صفحه ۵۸ و ۵۹)

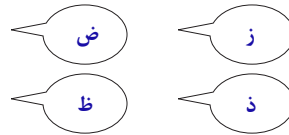


تکالیف مناسب‌سازی شده برای طیف یک:

تمرین کتاب برای این گروه از دانش‌آموزان در هر سه قسمت مناسب می‌باشد.

تکالیف مناسب‌سازی شده برای طیف دو:

۱. واژه‌هایی را که در آن‌ها یکی از شکل‌های /ز/ به کار رفته است را از درس پیدا کنید و زیر آن‌ها خط بکشید.



۲. واژه‌هایی که مفرد هستند را با **رنگ قرمز** و واژه‌هایی که جمع محسوب می‌شوند را با **رنگ آبی** مشخص کن.

کلمه - فضلا - کتاب - متون - کلمات - فاضل - کُتُب - فصل - متن - فصول

۳. با ترکیب واژه‌های جدید و کلمه «نامه» واژگان جدید بسازید و با استفاده از برچسب‌ها جدول زیر را کامل کنید.

توضیحات: معلم کلمات مورد نیاز برای تکمیل جدول را روی برچسب می‌نویسد و از دانش‌آموز می‌خواهد آن‌ها را در جای مناسب خود قرارداده و جدول را کامل کند.

واژه جدید		« نامه »		واژه
.....	=	+
.....	=	+
.....	=	+
.....	=	+



نگارش (صفحه ۶۰)



تکالیف مناسب‌سازی شده برای طیف یک:

۱. تمرین کتاب برای این گروه از دانش‌آموزان مناسب می‌باشد.
۲. کارت واژه‌های زیر را، به ترتیب حروف الفبا شماره‌گذاری کنید، سپس با استفاده از آن‌ها، یک بند درباره‌ی یکی از نام‌آورانی که می‌شناسید، بیان کنید. صدای خود را ضبط کرده و برای معلم ارسال کنید.

پایداری، جمع‌آوری، تحقیق، اندیشمندان، یادگار، آثار، تأثیرگذار، جاودانگی

تکالیف مناسب‌سازی شده برای طیف دو:

۱. متن زیر را تا سه جمله ادامه دهید و بیان کنید.

اگر به جای دوستان دهم بودم.....

۲. کارت واژه‌های زیر را به ترتیب حروف الفبا شماره‌گذاری کنید، سپس با استفاده از آن‌ها، یک بند درباره‌ی یکی از نام‌آورانی که می‌شناسید، بیان کنید. صدای خود را ضبط کرده و برای معلم ارسال کنید.

پایداری، جمع‌آوری، تحقیق، اندیشمندان، یادگار، آثار، تأثیرگذار، جاودانگی



کارگاه نویسندگی (صفحه ۶۱ و ۶۲)



تکالیف مناسب‌سازی شده برای طیف یک:

۱. تمرین یک کتاب برای این گروه از دانش‌آموزان مناسب می‌باشد.
۲. جملات را به نام آوران وصل کنید.

دهخدا

فرشچیان

- مهمترین اثر ایشان عصر عاشورا است.
- آرامگاه ایشان در شهر ری است.
- مهمترین اثر ایشان لغتنامه است.
- استاد هنرمند در نقاشی است.

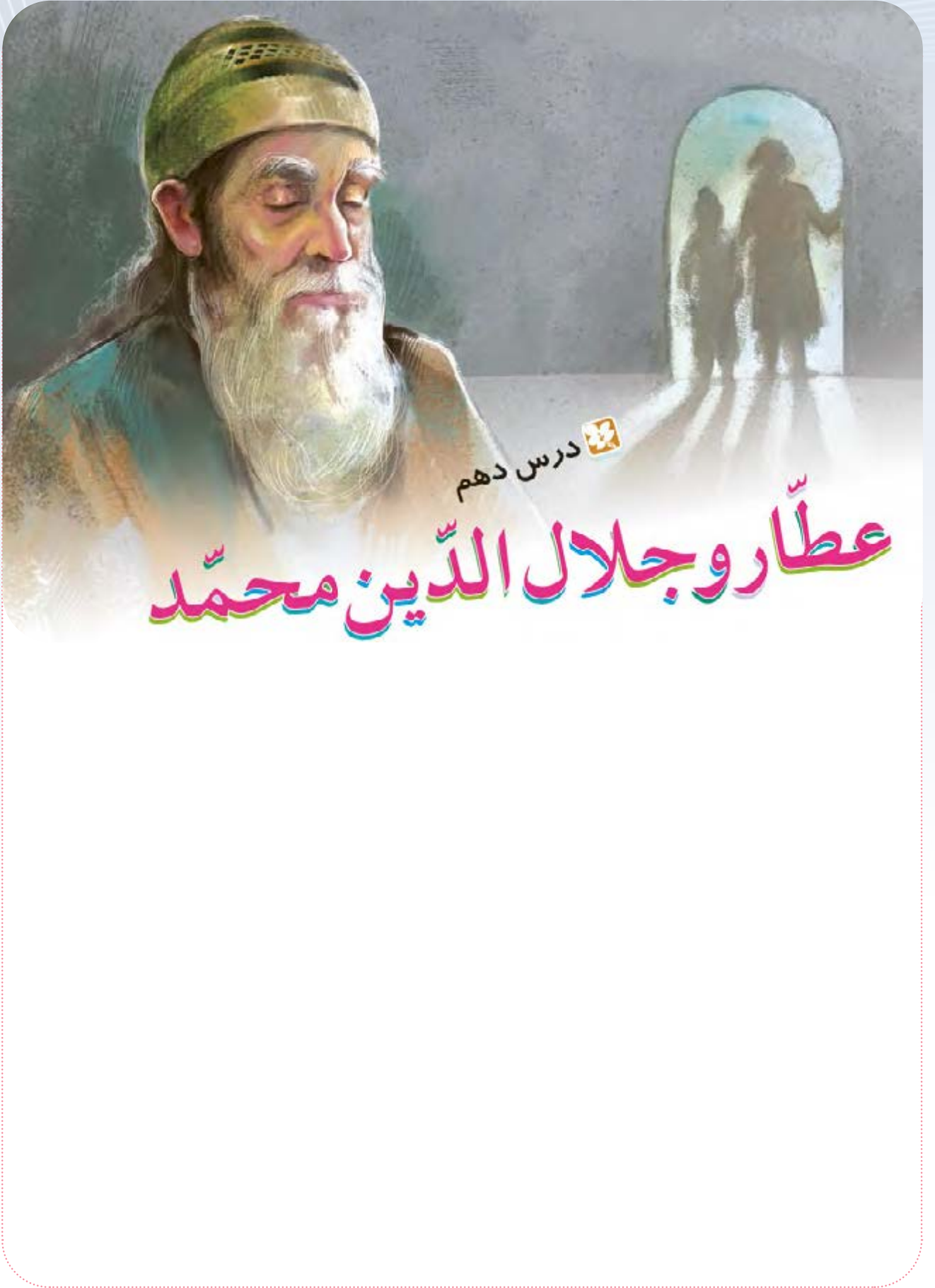
تکالیف مناسب‌سازی شده برای طیف دو:

۱. دو تصویر را مقایسه کنید و تفاوت‌ها و شباهت‌های آن‌ها را بیان کنید.
- توضیحات:** معلم از منشی یا یکی از همکلاسی‌های دانش‌آموز می‌خواهد که صحبت‌های دانش‌آموز را در کتابش بنویسد.
۲. جملات را به نام آوران وصل کنید.

دهخدا

فرشچیان

- مهمترین اثر ایشان عصر عاشورا است.
- آرامگاه ایشان در شهر ری است.
- مهمترین اثر ایشان لغتنامه است.
- استاد هنرمند در نقاشی است.



درس دهم

عطار و جلال الدین محمد

املا و دانش ادبی (صفحه ۶۳ و ۶۴)

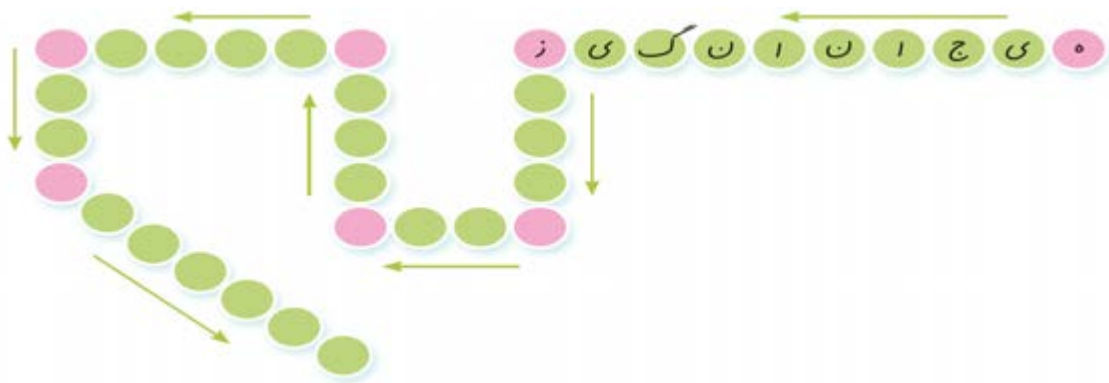


تکالیف مناسب‌سازی شده برای طیف یک:

تمرین کتاب برای این گروه از دانش‌آموزان در هر سه قسمت مناسب می‌باشد.

تکالیف مناسب‌سازی شده برای طیف دو:

۱. با حروف آخر هر واژه، مانند نمونه واژه‌های جدیدی از متن درس پیدا کنید و زیر آن خط بکشید.



۲. با توجه به متن درس، غلط‌های املائی را پیدا کنید و با رنگ قرمز مشخص کنید.

🌐 محمد و پدرش برای یک سفر تولانی صمرقند را ترک کردند.

🌐 محمد از هر فرستی برای آموختن استفاده می‌کرد.

🌐 عطار نسخه‌ای از کتاب اصرارنامه‌ی خود را به محمد هدیه داد.

🌐 بهاء‌الدین به سفارش عطار مراغب محمد بود؛ چون او آینده‌ی درخشانی داشت.

۳. تمرین کتاب برای این گروه از دانش‌آموزان مناسب می‌باشد.



نگارش (صفحه ۶۵ و ۶۶)



تکالیف مناسب‌سازی شده برای طیف یک:

تمرین کتاب برای این گروه از دانش‌آموزان در هر دو قسمت مناسب می‌باشد.

تکالیف مناسب‌سازی شده برای طیف دو:

۱. جمله‌های زیر را به ترتیب صحیح شماره گذاری کنید و با اضافه کردن کلمات و جملات دیگر یک متن معنی دار بیان کنید.

- 🌱 با جهد و کوشش می‌توان رضای خالق بی‌چون را جلب نمود.
- 🌱 دعوی برتری از دیگران و کبر، انسان را از همی افراد پست، پست‌تر می‌کند.
- 🌱 فرمانبر خدا و نگهبان خلق بودن، حس خوبی به انسان‌ها می‌دهد!
- 🌱 جوایز بودن و آدمیت از نشانه‌های علم است که در انسان جلوه می‌کند.
- 🌱 با صبر و کوشش، می‌توان به خوشبختی رسید.

۲. در مورد ارتباط بین کتاب و درخت گفت‌وگو کنید. چند نوع از این ارتباط‌ها را می‌شناسید؟



کارگاه نویسندگی (صفحه ۶۶ و ۶۷)



تکالیف مناسب‌سازی شده برای طیف یک:

کدام گزینه مفهوم ضرب المثل «**چو خواهی که نامت بود جاودان** مکن نام نیک بزرگان نهان» را بهتر بیان می‌کند؟

- تو نیکی می‌کن و در دجله انداز که ایزد در بیابانت دهد باز.
- اگر می‌خواهی نام نیک تو ماندگار و پرآوازه باشد و برسر زبان‌ها بیفتد، از نام نیک بزرگان یاد کن.
- اگر می‌خواهی نام تو جاودان باشد، باید بزرگان نام تو را پنهان نکنند.

تکالیف مناسب‌سازی شده برای طیف دو:

کدام گزینه مفهوم ضرب المثل «**چو خواهی که نامت بود جاودان** مکن نام نیک بزرگان نهان» را بهتر بیان می‌کند؟

- تو نیکی می‌کن و در دجله انداز که ایزد در بیابانت دهد باز.
- اگر می‌خواهی نام نیک تو ماندگار و پرآوازه باشد و برسر زبان‌ها بیفتد، از نام نیک بزرگان یاد کن.
- اگر می‌خواهی نام تو جاودان باشد، باید بزرگان نام تو را پنهان نکنند.

درس یازدهم

شهدا خورشیدند



املا و دانش ادبی (صفحه ۶۸)



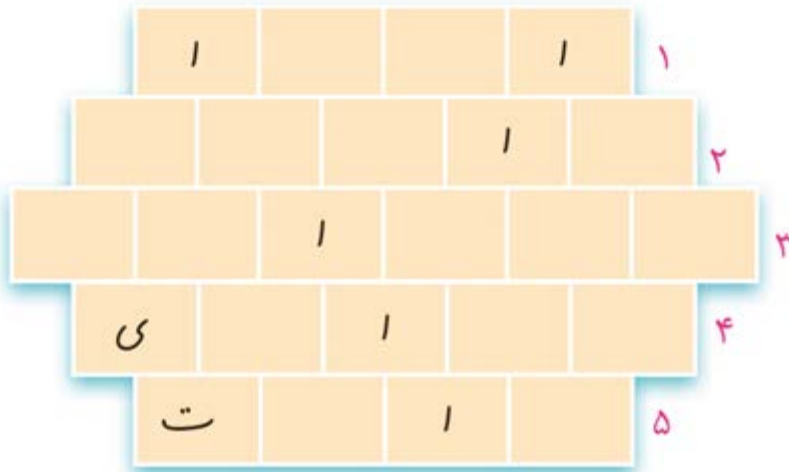
تکالیف مناسب‌سازی شده برای طیف یک:

تمرین کتاب برای این گروه از دانش‌آموزان در هر سه قسمت مناسب می‌باشد.

تکالیف مناسب‌سازی شده برای طیف دو:

۱. تمرین کتاب برای این گروه از دانش‌آموزان مناسب می‌باشد.

۲. کلمات مورد نظر جدول را از متن درس پیدا کن و زیر آن‌ها خط بکشید.



۳. در هر یک از جملات زیر «شهید» به چه چیزی تشبیه شده است؟ پاسخ مناسب را با رنگ قرمز مشخص کنید.

..... شهدا خورشیدند.

..... چون چراغی است که در خانه‌ی مامی سوزد.

..... چون شقایق سرخ است.

نگارش (صفحه ۶۹)



تکالیف مناسب‌سازی شده برای طیف یک:

۱. ادامه‌ی داستان را بیان کنید. برای این کار از نرم‌افزارهای تبدیل گفتار به متن استفاده کنید.
(استفاده از تبلت)

« از کوه بالا رفت. شقایق‌های وحشی در دسترس نبودند. با احتیاط جلو رفت و دسته‌ای از شقایق‌های سرخ را چید. کوله بارش سنگین بود. به سختی از کوه پایین آمد، کف پوتینش سوراخ شده بود. کم‌کم هوا داشت تاریک می‌شد که به سنگرها نزدیک شد. به سمت سنگر خودشان حرکت کرد. صدایی ملکوتی را شنید که روحش را به پرواز درآورد. با خوشحالی پرده‌ی سنگر را کنار زد؛ ولی ناگهان

۲. تمرین کتاب برای این گروه از دانش‌آموزان مناسب می‌باشد.


تکالیف مناسب‌سازی شده برای طیف دو:


۱. ادامه‌ی داستان را بیان کنید. برای این کار از نرم‌افزارهای تبدیل گفتار به متن استفاده کنید. (استفاده از تبلت)


« از کوه بالا رفت. شقایق‌های وحشی در دسترس نبودند. با احتیاط جلو رفت و دسته‌ای از شقایق‌های سرخ را چید. کوله بارش سنگین بود. به سختی از کوه پایین آمد، کف پوتینش سوراخ شده بود. کم‌کم هوا داشت تاریک می‌شد که به سنگرها نزدیک شد. به سمت سنگر خودشان حرکت کرد. صدایی ملکوتی را شنید که روحش را به پرواز درآورد. با خوشحالی پرده‌ی سنگر را کنار زد؛ ولی ناگهان



۲. جمله‌های زیر را کامل کنید و بیان کنید.

..... شهید همچون 

..... شهدا چون کوه‌های 

..... شهدا همیشه 

توضیحات: معلم از اولیا ، همکلاسی یا منشی بخواهد پاسخ دانش‌آموز را در جای مناسب بنویسد.



کارگاه نویسندگی (صفحه ۷۰ و ۷۱)

تکالیف مناسب‌سازی شده برای طیف یک:

۱. در مورد یکی از شهدایی که می‌شناسید، گزارشی تهیه کنید، گزارش خود را ضبط کنید.

توضیحات: دانش‌آموز ویس (صوت) خود را برای معلم ارسال می‌کند و معلم آن را در کلاس برای بقیه‌ی دانش‌آموزان پخش می‌کند.

۲. گزارش ساده‌ای از آنچه امروز در مدرسه دیده‌اید، بیان کنید.

توضیحات: دانش‌آموز ویس (صوت) خود را برای معلم ارسال می‌کند و معلم آن را در کلاس برای بقیه‌ی دانش‌آموزان پخش می‌کند.

۳. ضرب المثل « **تو نیکی می‌کن و در دجله انداز ...** » به معنای این است که ...

– اگر به دیگران نیکی کنیم، آرامش پیدا می‌کنیم.

– اگر به دیگران نیکی کنیم، خداوند پاداش آن را به ما می‌دهد.

– با نیکی کردن می‌توان دیگران را خوشحال کرد.

– با نیکی کردن خداوند خوشحال می‌شود.



تکالیف مناسب‌سازی شده برای طیف دو:

۱. در مورد یکی از شهدایی که می‌شناسید، گزارشی تهیه کنید، گزارش خود را ضبط کنید.

توضیحات: دانش‌آموز ویس (صوت) خود را برای معلم ارسال می‌کند و معلم آن را در کلاس برای بقیه‌ی دانش‌آموزان پخش می‌کند.

۲. گزارش ساده‌ای از آنچه امروز در مدرسه دیده‌اید، بیان کنید.

توضیحات: دانش‌آموز ویس (صوت) خود را برای معلم ارسال می‌کند و معلم آن را در کلاس برای بقیه‌ی دانش‌آموزان پخش می‌کند.

۳. ضرب المثل « **تو نیکی می‌کن و در دجله انداز...** » به معنای این است که ...

- اگر به دیگران نیکی کنیم، آرامش پیدا می‌کنیم.

- اگر به دیگران نیکی کنیم، خداوند پاداش آن را به ما می‌دهد.

- با نیکی کردن می‌توان دیگران را خوشحال کرد.

- با نیکی کردن خداوند خوشحال می‌شود.



درک متن (صفحه ۷۲)

تکالیف مناسب‌سازی شده برای طیف یک:

۱. تمرین کتاب برای این گروه از دانش‌آموزان مناسب می‌باشد.

تکالیف مناسب‌سازی شده برای طیف دو:

۱. متن زیر را با برجسب‌های «که، و، اگر چه، اما، ولی» کامل کنید.

در زمان‌های قدیم، یک گرگ و یک روباه با یکدیگر دوست بودند. گرگ در یک روز سرد زمستانی، هنگامی که برف سنگینی باریده بود، برای پیدا کردن غذا بیرون رفت. همین طور که دنبال غذا می‌گشت، به کوهی رسید در آنجا روباه را دید به کوه نکیه داده بود. گرگ گفت: «سلام روباه ای کاش تو هم با من به شکار می‌آمدی! من هم جا را گشته‌ام؛ ولی چیزی پیدا نکردم.» روباه با لحن دوستانه‌ای گفت: «متأسفانه دوست عزیز! می‌خواهم به تو کمک کنم، باید این کوه را نگه دارم. اگر تو این کوه را نگه داری، من می‌روم و برای تو و خودم شام خوبی می‌آورم.» سپس روباه به سمت گرگ پرید..... گرگ هم به سمت کوه. ساعت‌ها گذشت..... روباه برگشت دست و پشت گرگ خسته شده بود؛ اما صبر کرد بعد از مدتی فهمید که روباه برخواهد گشت.

هنر و سرگرمی (صفحه ۷۳)



تکالیف مناسب‌سازی شده برای طیف یک:

۱. پیشنهاد اول: از روی سرمشق زیر، در نرم افزار واژه‌پرداز به زیباترین شکل بنویسید.

۲. پیشنهاد دوم: از روی سرمشق زیر، روی ماسه به زیباترین شکل بنویسید.

به داد و دهش یافت آن نیکویی تو داد و دهش کن، فریدون تویی

چنینیم یک سر، که و مه هم تو خواهی شبان باش، خواهی رمه

۳. تمرین کتاب برای این گروه از دانش‌آموزان مناسب می‌باشد.

تکالیف مناسب‌سازی شده برای طیف دو:

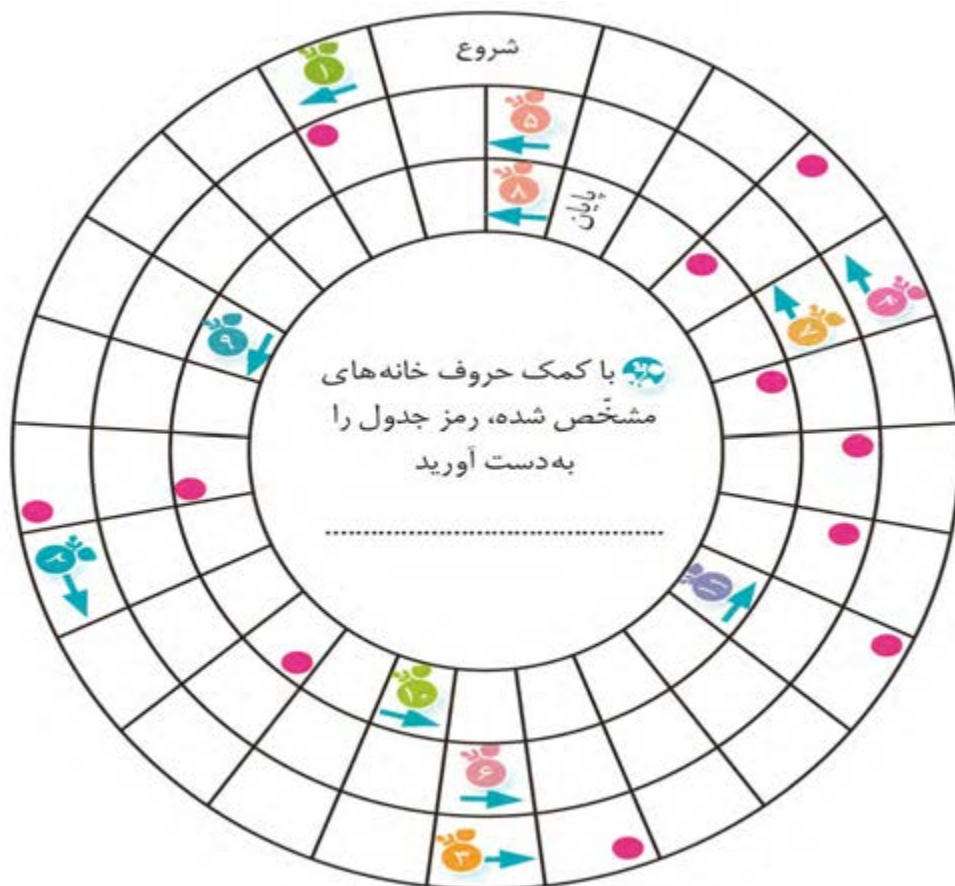
۱. از روی شعر زیر در کلاس به زیباترین شکل ممکن برای دوستان خود بخوانید.

به داد و دهش یافت آن نیکویی تو داد و دهش کن، فریدون تویی

چنینیم یک سر، که و مه هم تو خواهی شبان باش، خواهی رمه

۲. با کمک حروف مغناطیسی پاسخ سؤالات و رمز جدول را پیدا کنید.

- ۱ مهم‌ترین لغت نامه توسط وی گردآوری و تألیف شد. ۲ سراینده‌ی شعر «درد عشقی کشیده‌ام که می‌رس»
 ۳ از شاگردان نزدیک بوعلی سینا ۴ به معنی واژه و کلمه ۵ کتابی که اطلاعات گوناگونی در آن آورده شده
 باشد. ۶ درختی که باعث جاودانگی می‌شود. ۷ سوره‌ای در قرآن به معنی ستایش ۸ به معنای غرفه و
 اتاق ۹ برای رسیدن به آن باید تلاش کرد. ۱۰ پاداش نماز گزاران ۱۱ به معنای اولین





درس دوازدهم 

دوستی و مشاوره

املا و واژه‌آموزی (صفحه ۷۶ و ۷۷)



تکالیف مناسب‌سازی شده برای طیف یک:

تمرین کتاب برای این گروه از دانش‌آموزان در هر سه قسمت مناسب می‌باشد.

تکالیف مناسب‌سازی شده برای طیف دو:

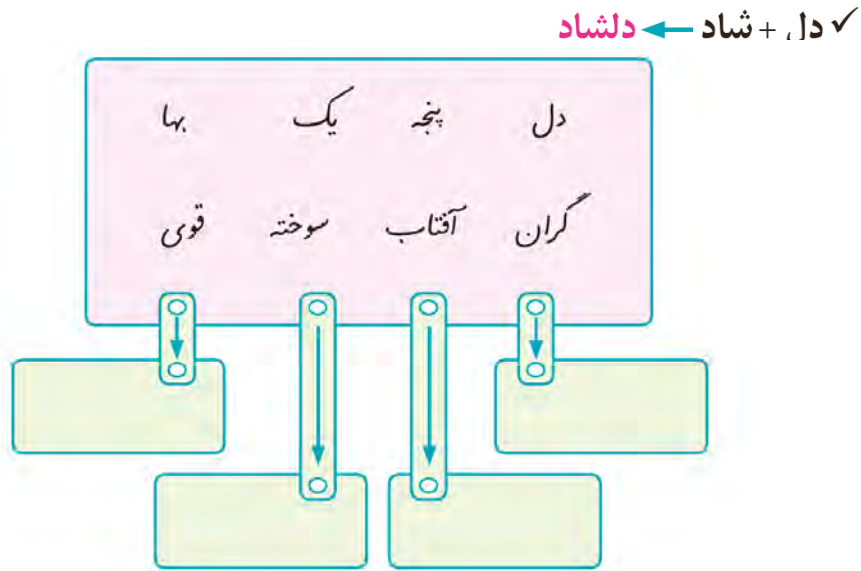
۱. در جمله‌های زیر شکل درست داخل کمانک را انتخاب کنید و دور آن خط بکشید.

در هر نیک و بد به دوستان خود (*مشفق* / *مشفغ* / *موشفق*) باش.

چون دوست نو گیری، پشت بر دوستان (*کهن* / *کهن* / *کوهن*) مکن.

دوستی ایشان به مردمی و (*احسان* / *اهسان* / *احسان*) تازه نگه دار.

۲. مانند نمونه، با کارت واژه‌های داده شده، چهار واژه‌ی جدید بسازید و بیان کنید.



توضیحات: معلم کارت واژه‌های مناسب را در اختیار دانش‌آموز قرار می‌دهد.

۳. مانند نمونه کامل کن.

همی + رفت =	همی رفت	، یعنی	برفت .
همی + روم =	، یعنی
..... +	همی زخم	، یعنی
..... +	، یعنی

توضیحات:

پیشنهاد اول: معلم از اولیا، هم‌کلاسی یا منشی می‌خواهد پاسخ‌های دانش‌آموز را در جای مناسب بنویسد.

پیشنهاد دوم: از حروف مغناطیسی برای نوشتن کلمات استفاده کند.



نگارش (صفحه ۷۸)

تکالیف مناسب‌سازی شده برای طیف یک:

۱. تمرین کتاب برای این گروه از دانش‌آموزان مناسب می‌باشد.
 ۲. از دوست خود چه انتظاراتی دارید؟ (بیان کنید).
 ۳. توضیح دهید که مشورت کردن چه فایده‌هایی دارد و با چه کسانی باید مشورت کرد؟ بیان کنید.
- توضیحات:** دانش‌آموز از نرم افزار تایپ گفتاری استفاده کند و توضیحات خود را تایپ کند.

تکالیف مناسب‌سازی شده برای طیف دو:

۱. متن زیر را بخوانید و برچسب کلمات را در جای مناسب خود قرار دهید.
- قناری آواز نمی‌خواند. گل چشمانش را باز نمی‌کند و ابر از حرکت است.
 گویی همه منتظر فصل هستند. فصل دوباره زنده شدن طبیعت. فصل
 گل‌های بوته‌های و آسمان که خورشید
 گرم و به آن می‌تابد. پشت پنجره منظر نشسته‌ام. در انتظار
 فصلی که عشق و به زندگی را همراه می‌آورد.

توضیحات: معلم با کلمات پیشنهادی دانش‌آموز جاهای خالی را روی برچسب می‌نویسد و در اختیار دانش‌آموز قرار می‌دهد تا در جای مناسب خود بچسباند.

۱. از دوست خود چه انتظاراتی دارید؟ (بیان کنید).
 ۲. توضیح دهید که مشورت کردن چه فایده‌هایی دارد و با چه کسانی باید مشورت کرد؟ بیان کنید.
- توضیحات:** دانش‌آموز از نرم افزار تایپ گفتاری استفاده کند و توضیحات خود را تایپ کند.



کارگاه نویسندگی (صفحه ۷۹)



تکالیف مناسب‌سازی شده برای طیف یک:

۱. خاطره‌ی اولین روز مدرسه و پیدا کردن اولین دوست خود را بیان کند.

توضیحات: دانش‌آموز ویس (صوت) خود را برای معلم ارسال می‌کند و معلم آن را در کلاس برای بقیه‌ی دانش‌آموزان پخش می‌کند.

۲. ضرب المثل « **تا پول داری رفیقتم، قربان بند کیفیتم** » به چه کسانی اشاره می‌کند؟

- کسانی که تأمین هزینه‌ی زندگی آن‌ها بر عهده‌ی کسی دیگر است.
- آن‌هایی که برای دریافت پول کار می‌کنند.
- دوستان ظاهری که به فکر سود و منفعت خویش هستند.
- آن‌هایی که با تو رفیق می‌شوند تا نیازهایت را تأمین کنند.

تکالیف مناسب‌سازی شده برای طیف دو:

۱. خاطره‌ی اولین روز مدرسه و پیدا کردن اولین دوست خود را بیان کند.

توضیحات: دانش‌آموز ویس (صوت) خود را برای معلم ارسال می‌کند و معلم آن را در کلاس برای بقیه‌ی دانش‌آموزان پخش می‌کند.

۲. ضرب المثل « **تا پول داری رفیقتم، قربان بند کیفیتم** » به چه کسانی اشاره می‌کند؟

- کسانی که تأمین هزینه‌ی زندگی آن‌ها بر عهده‌ی کسی دیگر است.
- آن‌هایی که برای دریافت پول کار می‌کنند.
- دوستان ظاهری که به فکر سود و منفعت خویش هستند.
- آن‌هایی که با تو رفیق می‌شوند تا نیازهایت را تأمین کنند.



درس چهاردهم 

دانش زندگی





املا و دانش ادبی (صفحه ۸۳ و ۸۴)

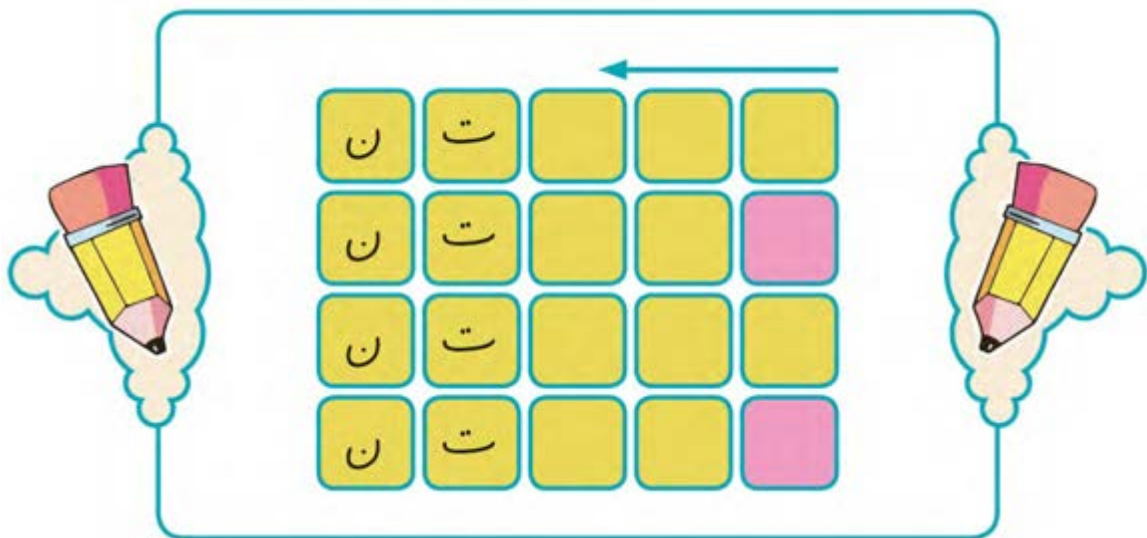
تکالیف مناسب‌سازی شده برای طیف یک:

تمرین کتاب برای این گروه از دانش‌آموزان در هر سه قسمت مناسب می‌باشد.

تکالیف مناسب‌سازی شده برای طیف دو:

۱. با توجه به متن درس، جمله‌هایی را که در آن‌ها واژه‌ی «کل» به کار رفته است، پیدا کنید و زیر آن‌ها خط بکشید.

۲. با توجه به متن درس، با کمک برچسب حروف جدول را کامل کنید.



توضیحات:

پیشنهاد اول: معلم برچسب حروف مورد نیاز را در اختیار دانش‌آموز قرار می‌دهد تا در جدول در جای مناسب قرار دهد.



پیشنهاد دوم: دانش‌آموز از حروف مغناطیسی برای کامل کردن جدول استفاده کند.

۳. در جملات زیر مشخص کنید که منظره به کار رفته است یا مبالغه؟

- گفت و گوی غنچه و گل از درون باغچه باز هم به گوش می‌رسد. (منظره، مبالغه)

- بینداخت چون باد خم‌کنند سرجاد و آورد ناگه به بند (منظره، مبالغه)

- هدهد گفت: «خاطر شما آسوده باشد من حواسم جمع جمع است.» (منظره، مبالغه)

- خروشید و جوشید و برکنند خاک ز سیمش زمین شد همه چاک چاک (منظره، مبالغه)



نگارش (صفحه ۸۴ و ۸۵)

تکالیف مناسب‌سازی شده برای طیف یک:

۱. تمرین کتاب برای این گروه از دانش‌آموزان مناسب می‌باشد.
 ۲. تصویر زیر را در یک بند توصیف کنید. از جان‌بخشی برای زیباتر بیان کردن توصیف خود استفاده کنید.
 ۳. تصور کنید در یک باغ پر گل ایستاده‌اید و چه‌چهره‌ی بلبل هم به گوش می‌رسد. گفت‌وگوی خیالی میان بلبل و گل را در یک بند بیان کنید.
- توضیحات:** دانش‌آموز فایل صوتی از توصیف خود آماده کند و برای معلم ارسال کند تا در کلاس برای دانش‌آموزان پخش کند.
- پیشنهاد اول:** دانش‌آموز از نرم افزار تایپ گفتاری برای نوشتن توصیف خود استفاده کند.

تکالیف مناسب‌سازی شده برای طیف دو:

۱. با استفاده از جان‌بخشی، برای هر یک از کلمه‌های زیر یک جمله بیان کنید.

	زبان سبز:
	باغچه:
	چمنزار:



توضیحات: معلم از اولیا، همکلاسی یا منشی بخواهد پاسخ دانش‌آموز را در جای مناسب بنویسد.

۱. تصویر زیر را در یک بند توصیف کنید. از جان بخشی برای زیباتر بیان کردن توصیف خود استفاده کنید.

۲. تصور کنید در یک باغ پر گل ایستاده‌اید و چه‌چه‌های بلبل هم به گوش می‌رسد. گفت‌وگوی خیالی میان بلبل و گل را در یک بند بیان کنید.

توضیحات: دانش‌آموز فایل صوتی از توصیف خود آماده و برای معلم ارسال کند تا در کلاس برای دانش‌آموزان پخش شود.

پیشنهاد دوم: دانش‌آموز از نرم افزار تایپ گفتاری برای نوشتن توصیف خود استفاده کند.

کارگاه نویسندگی (صفحه ۸۶)



تکالیف مناسب‌سازی شده برای طیف یک:

۱. حکایت محبت را به طور خلاصه بیان کنید.

توضیحات: دانش‌آموز از نرم افزار تایپ گفتاری برای نوشتن توصیف خود استفاده کند.

۲. خلاصه‌ی آخرین داستانی را که خوانده‌اید، بیان کنید.

تکالیف مناسب‌سازی شده برای طیف دو:

۱. حکایت محبت را به طور خلاصه بیان کنید.

توضیحات: دانش‌آموز از نرم افزار تایپ گفتاری برای نوشتن توصیف خود استفاده کند.

۲. خلاصه‌ی آخرین داستانی را که خوانده‌اید، بیان کنید.

درک متن (صفحه ۸۷)



تکالیف مناسب‌سازی شده برای طیف یک:

۱. تمرین کتاب برای این گروه از دانش‌آموزان مناسب می‌باشد.

تکالیف مناسب‌سازی شده برای طیف دو:

۲. در متن زیر، برچسب واژه‌های «**اگر، ولی، اما، و، زیرا، چون**» را در جای مناسب خود قرار دهید.

آب مایه‌ی حیات است زندگی همه‌ی موجودات وابسته به آن است. در
 ایران مشکل کمبود آب بسیار جدی و مهم است با استفاده درست
 صرفه‌جویی می‌توان با این مشکل مقابله کرد.
 هر فرد ایرانی اندکی در مصرف آب صرفه‌جویی کند گام بزرگی در کاهش
 مصرف آب برمی‌دارد قطره قطره جمع‌گردد وانگهی دریا شود
 بی‌توجهی و اسراف آینده‌ی کشور را به خطر می‌اندازد.

توضیحات: معلم برچسب واژه‌های داخل گیومه را آماده می‌کند و در اختیار دانش‌آموز قرار می‌دهد

تا آن‌ها را در جای مناسب خود بچسباند.



هنر و سرگرمی (صفحه ۸۸)

تکالیف مناسب‌سازی شده برای طیف یک:

پیشنهاد اول: از روی سرمشق زیر به زیبایی‌ترین شکل با رنگ انگشتی یا گواش روی مقوا بنویسید.

به بازیگری مانند این چرخ‌مست
که بازی برآرد به هفتاد دست
زمانی به دست یکی ناسزا
زمانی خود از درد و سختی رها

پیشنهاد دوم: از روی سرمشق زیر، روی ماسه به زیباترین شکل بنویسید.

۱. تمرین کتاب برای این گروه از دانش‌آموزان مناسب می‌باشد.

تکالیف مناسب‌سازی شده برای طیف دو:

۱. دو بیت زیر را در کلاس برای دوستان خود به زیباترین شکل بخوانید.

به بازیگری مانند این چرخ‌مست
که بازی برآرد به هفتاد دست
زمانی به دست یکی ناسزا
زمانی خود از درد و سختی رها

۲. از نقطه‌ی شروع، پنج تا پنج تا خانه‌ها را بشمارید و حروف به دست آمده را علامت بزنید. وقتی به

آخر شکل رسیدید، شمارش را از آخر (و) شروع کنید و با حروف ردیف اول به همان ترتیب (پنج تایی) ادامه دهید. با کنار هم قرار دادن حروف، یک جمله‌ی زیبا به دست آورید.

توضیحات :

پیشنهاد اول: دانش‌آموز با حروف مغناطیسی رمز را بنویسد.

پیشنهاد دوم: دانش‌آموز این تمرین را با کمک منشی یا همکلاسی می‌تواند انجام دهد و در کلاس بنویسد.

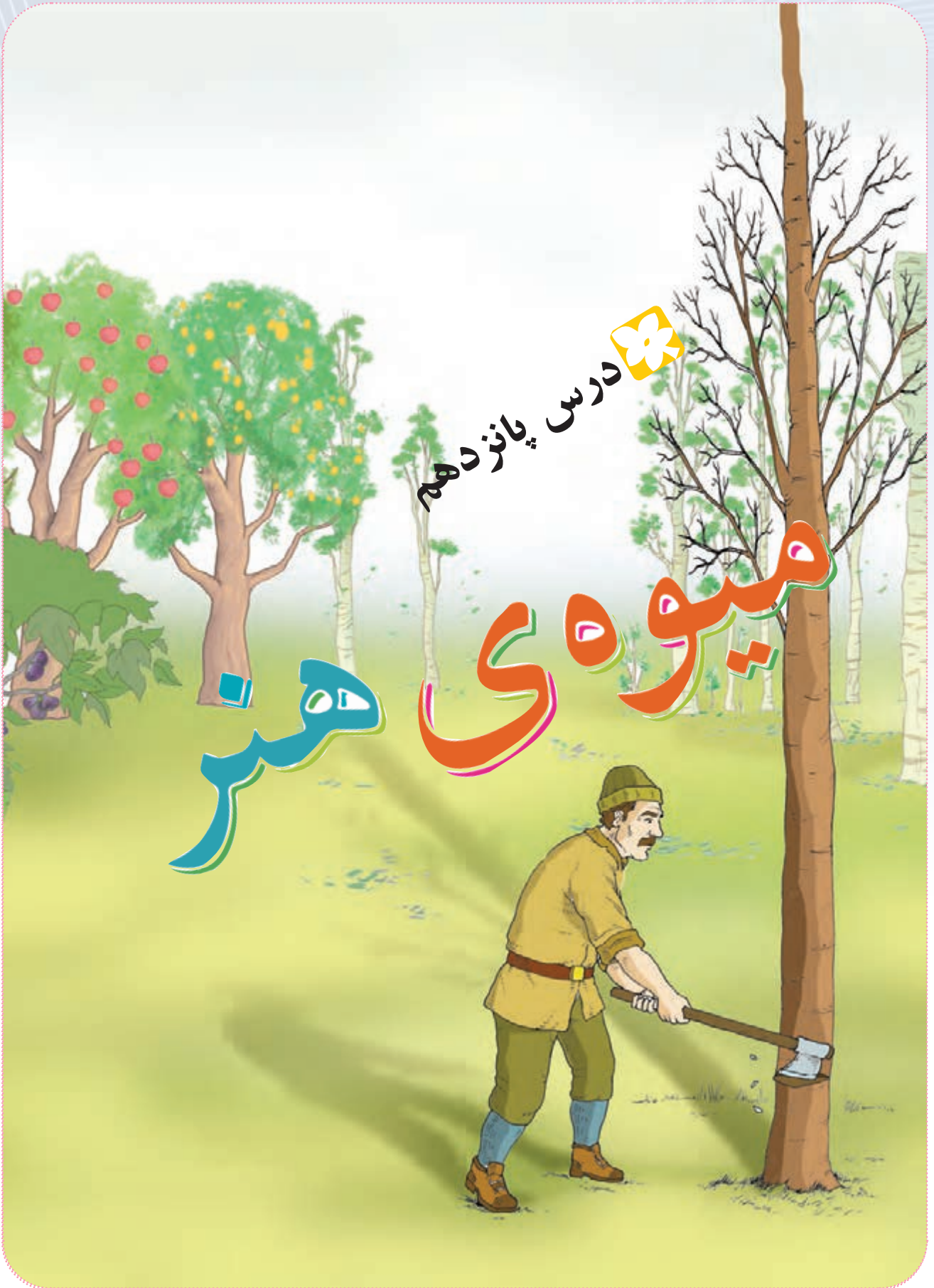
شروع

پ	و									
ه	خ									
ت	ج									
ب	ص	چ								
غ	د	ن	ج							
ل	ف	گ	م	ه						
ث	د	ا	چ	ز	ع					
ک	ی	ر	ض	م	ف					
ح	ث	ط	ن	ش	ی	پ				
ه	ای	غ	ت	ج	ا	ن	ل	س	ک	و

جمله:

درس یازدهم

میوه‌های هر



املا و دانش زبانی (صفحه ۹۰ و ۹۱)

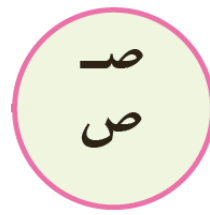


تکالیف مناسب‌سازی شده برای طیف یک:

۱. تمرین کتاب برای این گروه از دانش‌آموزان در هر چهار قسمت مناسب می‌باشد.

تکالیف مناسب‌سازی شده برای طیف دو:

۱. با توجه به متن شعر، برای هر یک از نشانه‌ها، واژه‌ی مناسب را پیدا کن و علامت بزنی.




۲. واژه‌های زیر را از متن درس بیابید و دور آن‌ها خط **قرمز** بکشید.

واژه‌ای پنج حرفی که حرف چهارم آن «گ» باشد.	
واژه‌ای شش حرفی که حرف اول آن «س» باشد.	
واژه‌ای پنج حرفی که حرف چهارم آن «ت» باشد.	
واژه‌ای چهار حرفی که حرف دوم آن «ذ» باشد.	

۳. تمرین کتاب برای این گروه از دانش آموزان مناسب می باشد.

۴. مخفف مخالف واژه های زیر را بیان کنید.

..... : **پارسال** 

..... : **دیروز** 

..... : **گاه** 

توضیحات: معلم از اولیا، همکلاسی یا منشی بخواهد مخفف ها را در کتاب دانش آموز بنویسد.



نگارش (صفحه ۹۲)



تکالیف مناسب‌سازی شده برای طیف یک:

۱. داستان شعر را به نثر ساده بیان کنید.
۲. سرنوشت درختی را که امروز تبدیل به میز و نیمکت شده، از زبان خودش در پنج سطر بنویسید.

توضیحات: دانش‌آموز با استفاده از نرم افزار واژه‌پرداز یا تایپ گفتاری متن خود را بنویسد.

تکالیف مناسب‌سازی شده برای طیف دو:

۱. داستان شعر را به نثر ساده بیان کنید.
- سرنوشت درختی را که امروز تبدیل به میز و نیمکت شده، از زبان خودش در پنج سطر بنویسید.

توضیحات: دانش‌آموز با استفاده از نرم افزار واژه‌پرداز یا تایپ گفتاری متن خود را بنویسد.



کارگاه نویسندگی (صفحه ۹۳ و ۹۴)

تکالیف مناسب‌سازی شده برای طیف یک:

داستان درخت «علم» را بازسازی کنید.

توضیحات: دانش‌آموز با استفاده از نرم افزار واژه پرداز یا تایپ گفتاری متن خود را بنویسد.

۱. شعر «شیر خدا» را به نثر ساده بیان کنید.

۲. دریافت خود را از ضرب المثل «مارگزیده از ریسمان سیاه و سفید می‌ترسد» در یک بند بیان کنید.

– کسی که از موقعیتی یا کسی زیان دیده و ضربه خورده است، از دیدن وضعیت مشابه هراس دارد.

– ماری که کسی را گزیده است، از ریسمان سیاه و سفید می‌ترسد.

– کسی که از موقعیتی یا کسی زیان دیده، مانند انسانی است که مار او را گزیده است.

– ثروتمندی که از دزد می‌ترسد، مانند مار گزیده‌ای است که از دیدن مار هراس دارد.



کارگاه نویسندگی (صفحه ۷۰ و ۷۱)



تکالیف مناسب‌سازی شده برای طیف دو:

داستان درخت علم را بازسازی کنید.

توضیحات: دانش‌آموز با استفاده از نرم افزار واژه‌پرداز یا تایپ گفتاری متن خود را بنویسد.

۱. شعر «شیر خدا» را به نثر ساده بیان کنید.

۲. دریافت خود را از ضرب المثل «**مارگزیده از ریسمان سیاه و سفید می‌ترسد**» در یک بند بیان کنید.

– کسی که از موقعیتی یا کسی زیان دیده و ضربه خورده است، از دیدن وضعیت مشابه هراس دارد.

– ماری که کسی را گزیده است، از ریسمان سیاه و سفید می‌ترسد.

– کسی که از موقعیتی یا کسی زیان دیده، مانند انسانی است که مار او را گزیده است.

– ثروتمندی که از دزد می‌ترسد، مانند مارگزیده‌ای است که از دیدن مار هراس دارد.



درس شانزدهم

آداب مطالعه

املا و واژه‌آموزی (صفحه ۹۵ و ۹۶)



تکالیف مناسب‌سازی شده برای طیف یک:

تمرین کتاب برای این گروه از دانش‌آموزان در هر سه قسمت مناسب می‌باشد.

تکالیف مناسب‌سازی شده برای طیف دو:

۱. تمرین کتاب برای این گروه از دانش‌آموزان مناسب می‌باشد.

۲. در جدول زیر، واژه‌های معنی‌دار از درس آمده است، آن‌ها را پیدا کنید، با کشیدن خط به هم وصل کنید و برچسب آن را در جاهای خالی قرار دهید.

توضیحات: معلم حدود ۱۲ برچسب از کلمات آماده می‌کند و در اختیار دانش‌آموز قرار می‌دهد.

دانش‌آموز کلمات درون جدول را از بین آن‌ها پیدا می‌کند و در جای خالی می‌چسباند.

ر	ی	ص	ع	م	ظ	ن	س	ذ
ا	ن	ح	م	خ	ا	ج	ت	ل
غ	ت	ف	ص	و	ر	ژ	ا	ط
ب	ع	ز	ق	ا	ل	ی	خ	غ
ی	ب	و	ه	ن	ق	د	گ	پ
م	ر	ا	ن	ی	ط	ا	ل	س
ش	ت	ل	ا	د	ت	ع	ا	ک

.....
.....



پنج واژه را که با «**خوان**» و «**خوانی**» ترکیبی می‌شوند، بیان کنید.

.....
.....	

توضیحات: معلم از منشی، اولیا و یا همکلاسی دانش‌آموز بخواهد پاسخ دانش‌آموز را در کتاب

بنویسد.



نگارش (صفحه ۹۷)



تکالیف مناسب‌سازی شده برای طیف یک:

۱. متن زیر را در یک بند ادامه دهید و عنوانی برای نوشته‌ی خود انتخاب کنید.

توضیحات: دانش‌آموز با استفاده از نرم افزار واژه‌پرداز یا تایپ گفتاری متن خود را بنویسد.

موضوع:

در اتاق نشسته بودم و به کتاب‌های کتابخانه نگاه می‌کردم. ناگهان چشمم به کتاب

۲. تمرین شماره ۲ حذف شده است.

تکالیف مناسب‌سازی شده برای طیف دو:

۱. متن زیر را در یک بند ادامه دهید و عنوانی برای نوشته‌ی خود انتخاب کنید.

توضیحات: دانش‌آموز با استفاده از نرم افزار واژه‌پرداز یا تایپ گفتاری متن خود را بنویسد.

موضوع:

در اتاق نشسته بودم و به کتاب‌های کتابخانه نگاه می‌کردم. ناگهان چشمم به کتاب

۲. تمرین شماره ۲ حذف شده است.



کارگاه نویسندگی (صفحه ۹۸)



تکالیف مناسب‌سازی شده برای طیف یک:

۱. ضرب المثل «**کبوتر با کبوتر باز با باز، کند همجنس با همجنس پرواز**» را وقتی به کار می‌گیرند که می‌خواهند بگویند:

- در ارتباط‌ها و دوستی‌هایمان، به موقعیت و شأن خویش و طرف مقابل توجه داشته باشیم.
- با افراد دانا معاشرت کنید.
- با همی افراد جامعه می‌توانید معاشرت کنید.
- با افراد دوستدار کبوتر معاشرت کنید.

۲. ضرب المثل «**این دغل دوستان که می‌بینی، مگسانند گرد شیرینی**» را وقتی به کار گیرند که می‌خواهند بگویند:

- به هر شیوه‌ای برای خود دوستانی انتخاب کن.
- از دوستان حیل‌گر و غیر واقعی پرهیز.
- برای دوستانت همیشه سودمند باش.
- با وجود دوستان، زندگی شیرین می‌شود.



۳. تمرین کتاب برای این گروه از دانش‌آموزان مناسب می‌باشد.

تکالیف مناسب‌سازی شده برای طیف دو:

۱. ضرب المثل «**کبوتر با کبوتر باز با باز، کند همجنس با همجنس پرواز**» را وقتی به کار می‌گیرند که می‌خواهند بگویند:

- در ارتباط‌ها و دوستی‌هایمان، به موقعیت و شأن خویش و طرف مقابل توجه داشته باشیم.
- با افراد دانا معاشرت کنید.
- با هم‌سای افراد جامعه می‌توانید معاشرت کنید.
- با افراد دوستدار کبوتر معاشرت کنید.

۲. ضرب المثل «**این دغل دوستان که می‌بینی، مگسانند گرد شیرینی**» را وقتی به کار گیرند که می‌خواهند بگویند:

- به هر شیوه‌ای برای خود دوستانی انتخاب کن.
- از دوستان حیل‌گر و غیر واقعی پرهیز.
- برای دوستان همیشه سودمند باش.
- با وجود دوستان، زندگی شیرین می‌شود.

۳. دو ضرب المثل را که در کتاب فارسی سال‌های گذشته آموخته‌اید، بیان کنید.

توضیحات: معلم از منشی، اولیا و یا هم‌کلاسی دانش‌آموز بخواهد پاسخ دانش‌آموز را در کتاب بنویسد.



درس هفدهم

ستاره‌ی روشن





املا و دانش زبانی (صفحه ۹۹ و ۱۰۰)



تکالیف مناسب‌سازی شده برای طیف یک:

تمرین کتاب برای این گروه از دانش‌آموزان در هر سه قسمت مناسب می‌باشد.

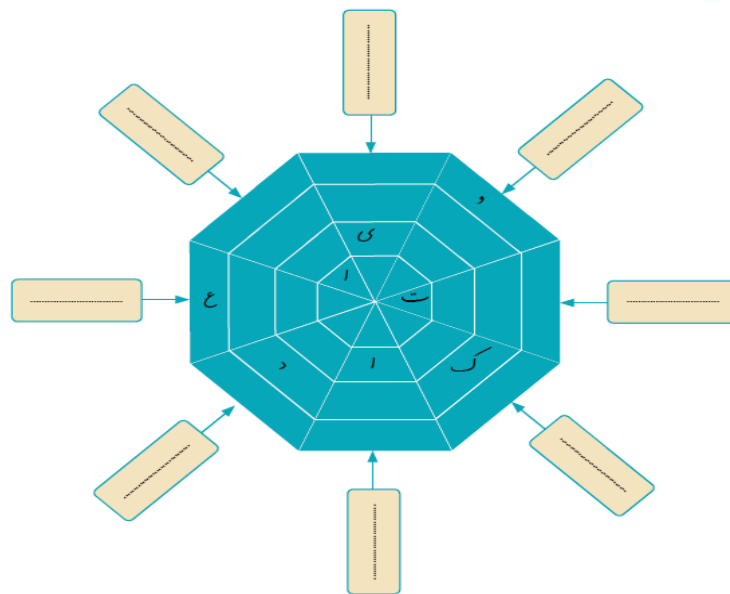
تکالیف مناسب‌سازی شده برای طیف دو:

۱. از متن درس، بندهایی را که هر دو واژه‌ی مشخص شده در آن به کار رفته است، پیدا کنید و علامت بزنید.

الف) وصیت، عزوجل

ب) زینهار، حرام

۲. باتوجه به حروف نوشته شده در جدول، از بین واژه‌های چهار حرفی روی برچسب‌ها، آن‌هایی که از واژه‌های متن درس هستند، پیدا کنید و جدول را کامل کنید.





توضیحات: معلم برچسب کلمات را آماده می‌کند و در اختیار دانش‌آموز قرار می‌دهد. دانش‌آموز کلمات درون جدول را از بین آن‌ها پیدا می‌کند و در جای خالی می‌چسباند.

۳. واژه‌های متضاد را در ابیات و عبارتهای زیر بیابید و با مداد رنگی مثل هم رنگ بزنید.

- 👤 (الف) سخن در میان دو دشمن، چنان گوی که اگر دوست گردند، شرم زده نشوی. (سعدی)
- 👤 (ب) موج زخود رفته‌ای، تیز خرامید و گفت:
- هستم اگر می‌روم، گر نزوم نیستم. (اقبال لاهوری)
- 👤 (پ) دوستان و دشمنان را می‌شناسم من
- زندگی را دوست دارم، مرگ را دشمن. (اخوان ثالث)



نگارش (صفحه ۱۰۱)



تکالیف مناسب‌سازی شده برای طیف یک:

۱. تمرین کتاب برای این گروه از دانش‌آموزان مناسب می‌باشد.

۲. عبارت زیر را در یک بند کامل کنید.

از دروغ گفتن دور باش چون

توضیحات: دانش‌آموز با استفاده از نرم افزار واژه‌پرداز (word) یا تایپ گفتاری متن خود را بنویسد.

تکالیف مناسب‌سازی شده برای طیف دو:

۱. عبارت‌های زیر را مانند نمونه، به نثر ساده‌ی امروز، برگردانید و بیان کنید.

توضیحات: معلم از منشی، اولیا و یا همکلاسی دانش‌آموز بخواهد پاسخ دانش‌آموز را در کتاب بنویسد.

نثر ساده‌ی امروز	نثر کهن
من نخستین فردی باشم که به او ایمان می‌آورم.	نخست کسی، من باشم که بدو گروم.
	نیکویی گویند و زینهار بدی نکنید.
	راست گفتن پیشه کنید.

توضیحات: معلم از منشی، اولیا و یا همکلاسی دانش‌آموز بخواهد پاسخ دانش‌آموز را در کتاب بنویسد.

از دروغ گفتن دور باش چون

۱. عبارت زیر را در یک بند کامل کنید.

توضیحات: دانش‌آموز با استفاده از نرم‌افزار واژه‌پرداز (word) یا تایپ گفتاری متن خود را بنویسد.

کارگاه نویسندگی (صفحه ۱۰۲)



تکالیف مناسب‌سازی شده برای طیف یک:

۱. تمرین کتاب برای این گروه از دانش‌آموزان مناسب می‌باشد.
۲. مفهوم ضرب المثل «**به پایان آمد این دفتر، حکایت همچنان باقی است**» را در یک بند بیان کنید.

- وقتی شما کاری را به ظاهر به پایان رسانده‌اید، اما برای تکمیل آن باید هنوز وقت بگذارید و برنامه ریزی نمایید.
- وقتی حرف‌های زیادی برای گفتن وجود دارد اما فرصت ما اندک است.
- این دفتر و مطالب کتاب تمام شده و موضوع ما به پایان رسیده است.
- مطالب این دفتر و کتاب به پایان رسید ولی موضوع اصلی گفته نشده است.

تکالیف مناسب‌سازی شده برای طیف دو:

- حکایت «نردبان فروش» از عبید زاکانی را بخوانید و برداشت خود را از آن بیان کنید.
۲. مفهوم ضرب المثل «**به پایان آمد این دفتر، حکایت همچنان باقی است**» را در یک بند بیان کنید.

- وقتی شما کاری را به ظاهر به پایان رسانده‌اید، اما برای تکمیل آن باید هنوز وقت بگذارید و برنامه ریزی نمایید.
- وقتی حرف‌های زیادی برای گفتن وجود دارد اما فرصت ما اندک است.
- این دفتر و مطالب کتاب تمام شده و موضوع ما به پایان رسیده است.
- مطالب این دفتر و کتاب به پایان رسید ولی موضوع اصلی گفته نشده است.



درک متن (صفحه ۱۰۳)



تکالیف مناسب‌سازی شده برای طیف یک:

تمرین کتاب برای این گروه از دانش‌آموزان مناسب می‌باشد.

تکالیف مناسب‌سازی شده برای طیف دو:

(ت) مفهوم « تا » را در هر یک از جمله‌های زیر بیان کنید و برجسب آن را در جای مناسب خود نصب کنید.

- آن‌ها دام وتله می‌گذارند تا تو را در دام بیندازند.

- می‌خواهم به مهدی کمک کنم تا درس‌هایش را بهتر یاد بگیرد.

- از شام تا سحر بیدار بود.

- تا کنون چند تا کتاب خوانده‌ای؟

- تا شام ، نیفتاد صدای تیر از گوش.



هنر و سرگرمی (صفحه ۱۰۴)



تکالیف مناسب‌سازی شده برای طیف یک:

۱. از روی سرمشق زیر به زیباترین شکل با رنگ انگشتی یا گواش روی مقوا بنویسید.

زمانی دهد تخت و گنج و کلاه زمانی غم و رنج و خواری و چاه
چنین است، هر چند مانیم دیر نه بیل سرافراز ماند نه شیر

۲. تمرین کتاب برای این گروه از دانش‌آموزان مناسب می‌باشد.

تکالیف مناسب‌سازی شده برای طیف دو:

۱. از روی سرمشق زیر به زیباترین شکل با رنگ انگشتی یا گواش روی مقوا بنویسید.

زمانی دهد تخت و گنج و کلاه زمانی غم و رنج و خواری و چاه
چنین است، هر چند مانیم دیر نه بیل سرافراز ماند نه شیر



۲. برای جدول زیر، سوالات مناسب طرح کنید و بیان کنید.

